

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE GALICIA

MD85PRO01

Programación de Trombón

Modelo. Programación. MD85PRO01. 01/09/2017. 1

Curso 2021/2022

Profesor:

Miguel Pérez Sabater

Índice

1.	Introdución.....	5
2.	Metodoloxía.....	6
3.	Atención á diversidade.....	8
4.	Temas transversais.....	9
	4.1 Educación en valores.....	9
	4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s).....	10
5.	Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.....	12
6.	Curso 1º GRAO ELEMENTAL.....	12
	6.1 Obxectivos.....	12
	6.2 Contidos.....	13
	6.3 Avaliación.....	13
	6.4 Ampliación de matrícula.....	16
	6.5 Medidas de recuperación.....	17
	6.6 Recursos didácticos.....	20
	6.7 Adaptación en caso de docencia non presencial.....	22
7.	Curso: 2º GRAO ELEMENTAL.....	22
	7.1 Obxectivos.....	22
	7.2 Contidos.....	23
	7.3 Avaliación.....	24
	7.4 Ampliación de matrícula.....	27
	7.5 Medidas de recuperación.....	28
	7.6 Recursos didácticos.....	31
	7.7 Adaptación en caso de docencia non presencial.....	33
8.	Curso: 3º GRAO ELEMENTAL.....	34
	8.1 Obxectivos.....	34
	8.2 Contidos.....	35
	8.3 Avaliación.....	35
	8.4 Ampliación de matrícula.....	38
	8.5 Medidas de recuperación.....	39
	8.6 Recursos didácticos.....	42
	8.7 Adaptación en caso de docencia non presencial.....	44
9.	Curso: 4º GRAO ELEMENTAL.....	45
	9.1 Obxectivos.....	45
	9.2 Contidos.....	46
	9.3 Avaliación.....	46
	9.4 Medidas de recuperación.....	50

9.5 Recursos didácticos.....	53
9.6 Adaptación en caso de docencia non presencial.....	55
10. Curso: 1º GRAO PROFESIONAL.....	56
10.1 Obxectivos.....	56
10.2 Contidos.....	57
10.3 Avaliación.....	57
10.4 Ampliación de matrícula.....	60
10.5 Medidas de recuperación.....	61
10.6 Recursos didácticos.....	64
10.7 Adaptación en caso de docencia non presencial.....	67
11. Curso: 2º GRAO PROFESIONAL.....	68
11.1 Obxectivos.....	68
11.2 Contidos.....	69
11.3 Avaliación.....	69
11.4 Ampliación de matrícula.....	72
11.5 Medidas de recuperación.....	73
11.6 Recursos didácticos.....	76
11.7 Adaptación en caso de docencia non presencial.....	79
12. Curso: 3º GRAO PROFESIONAL.....	79
12.1 Obxectivos.....	79
12.2 Contidos.....	80
12.3 Avaliación.....	81
12.4 Ampliación de matrícula.....	84
12.5 Medidas de recuperación.....	85
12.6 Recursos didácticos.....	88
12.7 Adaptación en caso de docencia non presencial.....	91
13. Curso: 4º GRAO PROFESIONAL.....	92
13.1 Obxectivos.....	92
13.2 Contidos.....	93
13.3 Avaliación.....	93
13.4 Ampliación de matrícula.....	96
13.5 Medidas de recuperación.....	97
13.6 Recursos didácticos.....	100
13.7 Adaptación en caso de docencia non presencial.....	104
14. Curso: 5º GRAO PROFESIONAL.....	104
14.1 Obxectivos.....	104
14.2 Contidos.....	105
14.3 Avaliación.....	106
14.4 Ampliación de matrícula.....	109

14.5	Medidas de recuperación.....	110
14.6	Recursos didácticos.....	113
14.7	Adaptación en caso de docencia non presencial.....	116
15.	Curso: 6º GRAO PROFESIONAL.....	117
15.1	Obxectivos.....	117
15.2	Contidos.....	118
15.3	Avaliación.....	118
15.4	Medidas de recuperación.....	122
15.5	Recursos didácticos.....	125
15.6	Adaptación en caso de docencia non presencial.....	128
16.	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica.....	129
17.	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento.....	130
18.	ANEXOS.....	131
18.1	Probas de acceso 1º de grao profesional.....	131
18.2	Probas de acceso a outros cursos.....	133
18.3	Rúbricas.....	141
18.4	Criterios para a obtención dos premios fin de grao.....	143

1. Introducción

O curso académico 21-22 segue marcado pola situación de pandemia provocada polo COVID-19. Non afectará tanto ós contidos establecidos nas programacións didácticas como ocorreu no curso anterior, senón mais ben á organización dos espazos, realización de actividades complementarias e extraescolares e ás medidas de hixiene e control en todo o centro, especialmente nas aulas.

O marco legal polo que se elabora esta programación pódese consultar tanto na web do centro coma na páxina da Consellería de Cultura, Educación e Universidade.

- Características do centro

A cidade de Santiago de Compostela, na que se sitúa este conservatorio conta na actualidade no seu ámbito musical con unha Orquestra Sinfónica profesional, a Real Fiharmonía de Galicia, con un nivel moi alto coa sua sé no Auditorio de Galicia, unha sala de concertos que atrae actuacións de gran calidade ao longo do ano e que fai que a cidade conte con unha programación musical estable. Conta tamén con unha Banda de Música Profesional, A Banda de Música Municipal de Santiago de Compostela, e outras agrupacións non profesionais como o Orfeón Terra Nosa, a Orquestra da USC, etc.

O Conservatorio Profesional de Música de Santiago de Compostela atópase situado ao norte da cidade e foi construído no ano 2004. É polo tanto un edificio de nova creación, arquitectonicamente moi vistoso, e con moita luz pero moi reducido para a demanda existente neste momento. Depende organicamente da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia e nel impártense as materias de grao elemental e profesional que están reguladas nos Decretos 198/2007 e 203/2007 polos que se establece a ordenación dos respectivos graos das ensinanzas de réxime especial de música.

▪ Características do alumnado

O conservatorio conta cunha media de 500 alumnos/as. Nel conviven alumnos de características socioculturais e socioeconómicas moi distintas, temos por un lado o alumnado maioritariamente da cidade e do contorno mais próximo con un nivel sociocultural e económico moi variado que buscan no conservatorio unha formación musical complementaria aos seus estudos xerais. Por outro lado temos alumnado dun contorno mais afastado, procedente de escolas de música de lugares como Arca, Valga, Silleda, Vedra, Teo, Rianxo, etc., con unhas inqedanzas distintas e moitas veces con un interese por completar os estudos profesionais e seguir cos estudos superiores de música, e nalgúns casos con un esforzo moito maior en canto a desprazamento. Aínda existe unha variable mais, Santiago de Compostela conta con un campus universitario que atrae alumnado procedente de outros conservatorios de Galicia que queren compatibilizar os seus estudos universitarios coa finalización dos estudos profesionais de música no Centro.

Todo isto da lugar a unha grande heteroxeneidade no alumnado en canto a dedicación, constancia no estudo, grao de implicación, etc., aspectos a ter en conta na organización do centro e na elaboración das programacións didácticas.

2. Metodoloxía

Nun currículo aberto os métodos de ensino son en ampla medida responsabilidade do profesor. Aínda así, coa finalidade de regular a práctica docente, sinalaranse os seguintes principios metodolóxicos de carácter xeral:

- A finalidade de toda tarefa educativa é o desenvolvemento da personalidade e a sensibilidade propias do/a alumno/a.
- A música deber ser un vehículo de expresión de emocións.

- O profesor dará solucións concretas aos problemas ou dificultades que xurdan. O esforzo irá dirixido en dar opinións e non en impor criterios, orientando, estimulando e ensanchando a receptividade e a capacidade de resposta do/a alumno/a.
- Conseguir dalgún xeito un ambiente favorable para desenvolver no/a alumno/a unha cultura musical: asistencia na medida do posible a concertos, escoita de música de calidade en toda a súa contorna, etc.
- A programación deberá ser aberta e flexible para poder atender á diversidade adaptando os obxectivos e contidos ás características e necesidades individuais do alumnado, tratando de desenvolver as súas posibilidades e de suplir as súas carencias.
- A aprendizaxe debe ser significativa e funcional: debe ser posible unha aplicación práctica do coñecemento adquirido e á súa vez os contidos deben ser necesarios para levar a cabo outras aprendizaxes; dado que o alumnado aprende por construción de coñecementos (*constructivismo*), promoverase a actividade mental e a reflexión, tanto dentro como fora do aula.
- A avaliación é un proceso que debe levar a cabo de forma continua e personalizada, achegándolle información ó/a alumno/a respecto do seu progreso. É necesario que o/a alumno/a participe no proceso a través da auto-avaliación e a co-avaliación impulsando a súa implicación responsable e a súa autonomía. O profesor avaliará, tamén, o seu propio traballo; a efectividade da programación e a súa intervención.
- A metodoloxía empregada deberá ser socializadora xa que é unha etapa primordial, polo que se debe fomentar a clase colectiva en busca de, xustamente, esa cohesión e coñecemento da música en grupo.
- A técnica é medio e fin dentro da interpretación musical, superando a pura mecánica de execución, e sendo en si mesma unha “técnica de interpretación”.
- A formación do alumno debe ser entendida como un proceso global no que cobra gran importancia a interdisciplinariedade entre as diferentes áreas e materias, o que implica unha coordinación de traballo de todo o profesorado.

- A adaptación á contorna e á nosa cultura será unha das finalidades primordiais á hora de desenvolver a metodoloxía.
- Na medida do posible promoverase a continuidade profesor-alumno.

3. Atención á diversidade

Intentarase crear un clima apropiado que facilite a integración do/a alumno/a no grupo da clase e posibilite o maior rendemento escolar e satisfacción persoal, ademais de utilizar a flexibilidade a todos os niveis: de contidos, de agrupamento, etc. e o emprego do maior número posible de materiais e recursos de que dispón o centro e que facilite a aprendizaxe. Desaconséllanse os grupos homoxéneos en razón das capacidades de interacción do grupo.

Nalgúns casos será necesaria a adaptación por parte do profesor/a ás condicións específicas do alumnado para lograr así unha resposta educativa o mais acorde as súas necesidades.

Realizaremos unha avaliación inicial que nos indique as diferentes características de diversidade que nos axudará a organizar e interpretar correctamente esta información. Dependendo da diversidade poderemos clasificar ao alumnado segundo os seguintes criterios específicos:

- En función do seu diferente nivel musical, dependendo do ritmo da asimilación dos contidos e da unión da técnica coa expresión e a súa aplicación a interpretación.
- En función da súa diferente actitude e interese cara os seus estudos e formación musical: segundo a valoración do alumnado dos seus estudos musicais, determinaremos o seu grao de motivación, se presentan unha boa actitude tanto no seu estudo na aula como no traballo realizado na casa, ou simplemente toman a asistencia o conservatorio como unha actividade extraescolar mais, neste caso sería interesante contrastar este plantexamento co da súa familia.
- En función do grao de adaptación segundo as súas condicións físicas: o encontrarnos nunha franxa de idade tan ampla atoparémonos con alumnado de diversas condicións físicas, o que condicionará nalgúns casos a practica instrumental.

Un caso a ter en conta e o dos aparatos de ortodoncia, xa que aínda que son de uso temporal inflúen directamente na evolución do alumnado.

4. Temas transversais

4.1 Educación en valores

A música, no dobre aspecto de ciencia e arte, contribúe ó desenvolvemento no plano intelectual á vez que no plano emocional/afectivo coma xeito de expresión persoal e interrelación cos demais. Por todo elo posúe un gran potencial no desenrolo do equilibrio persoal e na formación de hábitos de escoita, tolerancia e respecto cara aos demais e cara ao entorno. Neste sentido, a lei educativa actual suscita a educación en valores, dende todas as actividades do centro, partindo dunha formulación dos contidos ou eixos transversais que, sen adxudicarse a ningunha disciplina, é necesario que estean presentes no currículo para alcanzar a formación integral da persoa. Estas cualidades intrínsecas da práctica e do coñecemento da música concrétanse do seguinte modo nos eixos transversais do currículo:

- a) EDUCACIÓN MORAL E CÍVICA E EDUCACIÓN PARA A PAZ: aceptación e recoñecemento dos demais a través do fomento das actividades en grupo e mellora do coñecemento de outras culturas a través da súa música.
- b) A EDUCACIÓN PARA A SAÚDE: a práctica da música contribúe ó establecemento de hábitos de hixiene física e mental, xa que fomenta un desenvolvemento persoal equilibrado, a creación de novas vías de comunicación e a tendencia a perseguir a consecución dun ámbito que contribúa ao benestar. O primeiro aspecto cóidase de xeito específico nos contidos que fan referencia á educación da voz e corrección postural requirida tanto no canto coma no movemento e a danza. De xeito global, a música contribúe tamén ao equilibrio persoal na medida que se fomenta a comunicación e se canaliza o desenvolvemento da expresividade, afondando no propio coñecemento e aceptación.

c) A IGUALDADE ENTRE AMBOS OS DOUS SEXOS: no mundo musical evidéncianse ás veces actitudes estereotipadas acerca dos roles masculino e feminino, orixinadas na marxinación histórica -e obsoleta- da muller nos campos que supoñen unha proxección social. Os materiais desta programación non dan cabida a ningún tipo de discriminación relacionada co sexo, nin na elección ou atribución dun instrumento para realizar unha interpretación, nin na distribución de tarefas de cara a crear unha coreografía, nin na composición e improvisación.

d) EDUCACIÓN DO CONSUMIDOR: o mercado relacionado co consumo da música move un considerable volume económico, sendo o alumnado desta etapa un gran consumidor de produtos musicais. Polo tanto, é importante que adquira criterios de optatividade e de calidade que lle permita consumir de forma libre e razoada. Os materiais presentan un abano amplo de estilos musicais, asociados todos eles a unhas actividades que axudan ao alumnado a descubrilos e aprecialos.

e) EDUCACIÓN AMBIENTAL: é necesario concienciar o alumnado fronte á presenza indiscriminada e abusiva -a miúdo inútil e ademais,agresiva- do son no ámbito, fomentando a formación dunha actitude consciente e crítica.

4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s)

Nesta materia, dado o carácter principalmente auditivo, e nalgún caso visual, de moitos dos contidos suscitados, o uso das TIC´s pode complementar, e mesmo facilitar en boa medida o proceso de ensinanza – aprendizaxe.

Podemos recorrer a materiais audiovisuais para complementar a modo de exemplos prácticos o tratado en cada unha das sesións de clase. Así mesmo, se se estima convinte, achegaráselle ao alumnado material en formato electrónico (textos, gráficos, etc.) que poida axudar á comprensión de calquera dos contidos ou poida complementalos. Así mesmo poderase recomendar á escoita de gravacións polos medios dos que se dispoña (spotify, youtube...) e tamén poderase facer uso dunha aula virtual da materia, a criterio do profesor. Non se permitirá a gravación en vídeo

e/ou audio ou a toma de fotografías nas sesións de clase se non é co permiso explícito do profesor e dos alumnos e alumnas implicados, e sempre e cando sexa por motivos estritamente pedagóxicos.

Regulamento do uso do móbil e dispositivos electrónicos, así coma de aplicación dos mesmos

1. Non se permite o uso de teléfonos móbiles, así coma calquera outro dispositivo electrónico equiparable, dentro das aulas, agás nos casos en que o profesor ou profesora o autorice, sexa con fins didácticos e así se teña recollido na Programación Didáctica da materia correspondente (apartado referente as TICs).
2. Non se permite o uso na aula ou fora dela de ningún programa ou aplicación informática que recopile ou faga uso de calquera dato do alumnado (datos persoais, datos de avaliación e seguimento) agás CENTROSNET e TOKAPP, e a súas aplicación para dispositivos móbiles.
3. Poderanse utilizar outros programas ou aplicacións informáticas que non recopile nin faga uso de calquera dato do alumnado (metrónomo, afinador, etc.), se dita aplicación se así se recolle na Programación Didáctica da materia correspondente (apartado referente as TICs).
4. Para o uso de calquera outro programa ou aplicación informática do que non se faga mención na programación didáctica correspondente ou recopile ou faga uso de algún dato de carácter persoal ou referente ao seguimento ou avaliación do alumnado, deberase pedir autorización expresa a cada alumno ou alumna, ou aos seus titores legais, de ser o caso.
5. No caso de que o profesorado ou o alumnado precisen facer uso do móbil ou de calquera outro dispositivo electrónico semellante nas aulas por algún motivo de forza maior e xustificable, deberá pedirse autorización á Dirección do Centro.

5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

As actividades adaptaranse ás instrucións das autoridades e ás directrices que o centro estableza en relación á situación do COVID-19.

6. Curso 1º GRAO ELEMENTAL

6.1 Obxectivos

Adoptar unha correcta posición corporal así como unha óptima colocación do instrumento.

Coñecer a importancia dos conceptos de respiración-relaxación e aplicarlas á práctica instrumental.

Establecer unha embocadura idónea e sen vicios, así como unha correcta colocación da boquilla.

Desenvolver a emisión.

Utilizar un volume de aire axeitado á hora de tocar aplicando os conceptos de continuidade de aire e igualdade sonora en todo o rexistro.

Producir un son centrado e limpo.

Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este curso (clave de Fa, medidas, compases, ritmo, non confundir harmónicos...)

Controlar o pulso e favorecer unha fluidez interpretativa acorde co nivel.

Coñecer as principais notas de cada posición e colocalas de forma aproximada tendo en conta o concepto de afinación.

Desenvolver o picado e o legato en posición fixa (flexibilidade).

Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.

Dominar o rexistro nos seus tres principais harmónicos (Sib 2, Fa 2 e Sib 3).

Desenvolver a memoria musical.

Desenvolver a lectura a primeira vista.

Dominar as dinámicas e agónicas máis básicas.

Coñecer superficialmente o concepto de tonalidade.

Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.

Interpretar ante público con autocontrol participando ao menos nunha audición das organizadas.

6.2 Contidos

Conceptos sobre a posición corporal e do instrumento. Exercicios de inspiración-expiración. Práctica da relaxación á hora de tocar. Nocións sobre a embocadura. Exercicios de emisión. Conceptos sobre o volume e a continuidade do aire. Estudo do son. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o curso. Traballo do pulso e da fluidez interpretativa a través do metrónomo. Aprendizaxe das posicións (afinación). Práctica das articulacións: picado e legato en posición fixa. Traballo da coordinación.. Desenvolvemento da memoria musical.. Traballo das dinámicas e agónicas.. Seguimento do programa de leccións e exercicios establecido. Interpretación ante público nunha audición coma mínimo.

6.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución.

A avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso. Utilizaranse pois procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

Dita avaliación será en todo caso obxectiva, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, transparente, xa que se aplicarán os criterios de avaliación e cualificación contidos nesta programación didáctica, e accesible, dado que alumnado e

familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza – aprendizaxe.

Criterios de avaliación

- Adquirir unha posición correcta á hora de tocar o trombón.
- Adquirir os fundamentos dunha boa técnica respiratoria, embocadura e emisión.
- Correcta realización das diferentes escalas e arpexios programados no curso.
- Correcta interpretación dos diferentes estudos e obras programados no curso.
- Mostrar ó longo do curso a capacidade de aprendizaxe, adicación, esforzo e interese necesarios para o estudo do instrumento.

Mínimos esixibles

1º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
2º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
3º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do curso polo menos nunha audición interpretando sempre obras

do nivel.

- **Procedementos e ferramentas de avaliación**

- **Avaliación inicial ou de diagnóstico:** efectuarase unha avaliación inicial ó alumno/a ó comezo do curso co obxectivo de detectar as carencias e necesidades do alumnado.
- **Avaliación continua** ou de progreso: efectuarase durante o curso en coordinación cos demais profesores do alumno/a, a través da observación constante da súa evolución e os exames e audicións correspondentes a cada trimestre.
- **Avaliacións de aproveitamento** e certificación de nivel: efectuaranse cada trimestre tendo en conta o proceso de avaliación continua, realizando tamén unha avaliación final observando o grao de evolución do alumno/a dende a avaliación inicial.
- Actividades de **auto avaliación** do alumnado: mediante o proceso de preparación e realización de audicións cada trimestre, o alumnado poderá comprobar a eficacia do traballo realizado.

Aínda cando os exames (en caso de habelos) e audicións se consideren o punto culminante onde observar o desenvolvemento acadado polo alumno/a, a **avaliación continua** é a mais importante. É imprescindible para observar a constante evolución no alumno/a, así como para atender as súas posibles necesidades específicas ó longo de todo o curso.

Razóns pola que se require a súa asistencia regular ás clases e ás actividades programadas.

O profesor/a valerase das seguintes ferramentas para a avaliación do alumnado:

- Observación directa e seguimento de cada unha das sesións de clase.
- Seguimento do grao de estudo do repertorio na casa.
- Grao de participación e actitude en cada concerto e/ou audición.
- Probas puntuais de nivel, individuais ou en grupo, de calquera fragmento do repertorio a petición do profesor, se fose necesario.

Dada a importancia que a observación directa por parte do profesor ten nas ferramentas e procedementos de avaliación, o profesor/a levará conta destes aspectos

por escrito nun rexistro ou diario de clase do que será responsable el mesmo co fin de dar trazabilidade, transparencia e accesibilidade en todo momento á avaliación do alumnado.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

-Técnicos: 40%

Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

- Estéticos: 40%

Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

- Actitudinais: 20%

Actitude e compromiso fronte á materia.

6.4 Ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F. do Centro (disponibles na páxina web)

Criterios para a ampliación de matrícula

Para proceder á ampliación de matrícula, o alumnos/a deberá demostrar nunha proba práctica que cumpre cos mínimos esixidos no curso no que está matriculado/a. Estes mínimos están na programación de cada curso.

Os criterios de avaliación serán:

- Facer un uso correcto da respiración e ter unha posición corporal e unha embocadura axeitada á práctica instrumental.
- Demostrar certo dominio sobre a calidade do son, timbre e afinación do instrumento.

- Amosar nos estudos, nas obras e nas escalas programadas que é capaz de superar todas as dificultades tanto técnicas do propio instrumento como de lectura que podan aparecer.

Os criterios de cualificación serán:

40%- Interpretación correcta das obras programadas

40%- Interpretación correcta dos estudos programados

20%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

A proba valorarase de 1 a 10 no que a partir do 5 a cualificación é positiva.

Se finalmente a ampliación do alumno/a se leva a cabo a cualificación da materia nese curso será a nota obtida nesta proba.

6.5 Medidas de recuperación

Dado o carácter continuo da formación instrumental, o/a alumno/a deberá acadar o nivel do curso a recuperar antes de abordar o repertorio do curso seguinte. Non obstante, dado que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do/a profesor/a, sendo aconsellable que o/a alumno/a asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Para os alumnos que suspendan algunha das avaliacións parciais do presente curso, realizarase un plan de traballo específico, baseado na programación didáctica da materia, que pode constar de novas actividades de reforzo e de avaliación nos aspectos que precisen de mellora. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos en maior medida nos aspectos non superados en trimestres anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si

e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. Así pois, no momento no que o alumno ou alumna supere ao longo do presente curso cada un dos obxectivos mínimos esixidos na avaliación ou avaliacións parciais que tivera pendentes, estas consideraranse superadas.

Para os alumnos que teñan a materia pendente do curso anterior realizarase un plan de traballo mais específico baseado na programación didáctica da materia e nos puntos que necesiten de unha mais grande mellora por parte do alumno ou alumna, e que poderá constar de novas actividades e/ou recursos complementarios, que axuden a reforzar ditos aspectos. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos nos aspectos non superados en cursos anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. No momento no que o/a alumno/a supere cada un dos obxectivos mínimos esixidos para o curso que figure como pendente, poderase considerar superado o curso pendente correspondente.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor/a da materia non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, polo menos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine si un alumno/a non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno/a deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá no seguinte:

- Interpretación da obra programada para o trimestre
- Catro estudos dos programados no trimestre (dous a elección do alumno e outros dous elixidos polo profesor/a)
- Lectura a primeira vista dun fragmento musical coas dificultades técnicas apropiadas ao curso actual.
- As escalas e arpejos programados no trimestre

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.
- 30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.
- 5% Amosar unha facilidade de lectura acorde ao nivel na proba de primeira vista.
- 25% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que estea matriculado o alumno/a.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias

Esta proba realizarana as/os alumnas/os que non teñan superados os contidos mínimos ao remate das clases ordinarias. O alumno deberá interpretar un número mínimo de 6 estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, as escalas e arpejos indicados na programación así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.
  - 20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.
  - 30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.
  - 30% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que esté matriculado o alumno/a.
- A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

6.6 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza.

Será obrigatorio o uso de material pedagóxico orixinal (traballos, estudos e métodos) por parte do alumnado.

Listado orientador de obras e libros a utilizar no 1º curso do grao elemental:

Recórdase a necesidade de empregar material orixinal tanto de estudos como de obras.

Métodos:

Quiero tocar el trombón vol.1 .....César Miguel Martin

Material elaborado polo profesor.

Obras:

The Really Easy Trombone Book	A. Gout
Bravo Trombone	C. Barrat
Pour le Trombone preparatoire	P. M. Dubois
Trombontest Cycle I – 1 ^o année	C. Pichaureau
Pour la Promotion	W. Dorselaer
Trombonica	C. Dachez

Obras de nivel semellante ás anteriores.

Temporalización:

Primeira avaliación:

- Exercicios coa boquilla e exercicios de respiración
- Exercicios dirixidos a coñecer a clave Fa.
- Facer notas longas e glissandos en catro posicións e rexistros diferentes.
- Quiero tocar el trombón / César Miguel Martín (pg. 1-8)

Segunda avaliación:

- Exercicios ca boquilla e respiración.
- Aprendizaxe da escala de Sib Mayor.
- Facer notas longas e glissandos en catro posicións e rexistros diferentes.
- Quiero tocar el trombón / César Miguel Martín (pg. 9-24)

Terceira avaliación:

- Exercicios ca boquilla e respiración
- Aprendizaxe da escala de Sib Mayor, Do Mayor, La b Mayor e Sol Mayor
- Quiero tocar el trombón / César Miguel Martín (pg. 25-36)

6.7 Adaptación en caso de docencia non presencial

Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 cabe a posibilidade de que nalgún momento do curso a clase teña que ser non presencial si así o ditaminan as autoridades sanitarias e educativas. Neste caso os medios a empregar para o seguimento das clases serán gravacións do alumnado ou ben clases en rede cas plataformas e medios técnicos que permitan as autoridades educativas.

Dadas as características da ensinanza dos instrumentos de vento metal e a experiencia obtida durante o confinamento no terceiro trimestre do curso 19-20, os obxectivos, contidos e criterios de avaliación non variarán respecto á docencia presencial. As audicións en público pasan a ser telemáticas co profesor ou gravacións do alumnado. Estas gravacións serán sen cortes si son de un só movemento, ou podendo ter cortes entre os diferentes movementos de ser o caso.

Sí se modifican os criterios de cualificación quedando como segue:

20%- Estudo individual e interpretación correcta das obras programadas

30%- Estudo individual e interpretación correcta dos estudos programados

20%- Actitude e compromiso fronte á materia.

30%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

No caso de que nun trimestre se den clases presencias e non presenciais, a cualificación será ponderada segundo o número de clases habidas en cada modalidade.

7. Curso: 2º GRAO ELEMENTAL

7.1 Obxectivos

Consolidar a posición corporal e a boa colocación do instrumento.

Mellorar tanto a respiración como a relaxación e aplicalas á práctica instrumental.

Consolidar unha embocadura sen vicios e unha correcta colocación da boquilla.

Mellorar a emisión.

Utilizar un volume de aire axeitado á hora de tocar aplicando os conceptos de continuidade de aire e igualdade sonora en todo o rexistro.

Progresar no control do son e a súa calidade.

Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Fa, compases, ritmo, non confundir harmónicos...)

Controlar o pulso e favorecer unha fluidez interpretativa acorde co nivel.

Mellorar a colocación das posicións tendo en conta o concepto de afinación.

Progresar na práctica do picado e do legato en posicións fixas (flexibilidade), así coma iniciar o estudo do legato entre diferentes posicións.

Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.

Dominar o rexistro ata o Re 4.

Desenvolver a memoria musical.

Desenvolver a lectura a primeira vista.

Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso.

Dominar as escalas e tonalidades naturais.

Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.

Interpretar ante público con autocontrol participando ao menos en dúas audicións das organizadas.

7.2 Contidos

Consolidación dunha correcta posición corporal e do instrumento. Realización de exercicios de inspiración-expiración. Práctica da relaxación á hora de tocar.

Nocións sobre a embocadura. Exercicios de emisión. Conceptos sobre o volume e a continuidade do aire. Estudo do son. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Traballo do pulso e da fluidez interpretativa a través do metrónomo. Estudo da colocación das posicións (afinación). Práctica das articulacións: picado e legato. Traballo da coordinación. Estudo do rexistro. Desenvolvemento da memoria musical.

Práctica da lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas e agónicas. Práctica das escalas e tonalidades naturais. Seguimento do programa de leccións e exercicios establecido. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

7.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución.

A avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso. Utilizaranse pois procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

Dita avaliación será en todo caso obxectiva, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, transparente, xa que se aplicaran os criterios de avaliación e cualificación contidos nesta programación didáctica, e accesible, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza – aprendizaxe.

Criterios de avaliación

- Adquirir unha posición correcta á hora de tocar o trombón.
- Adquirir os fundamentos dunha boa técnica respiratoria, embocadura e emisión.
- Correcta realización das diferentes escalas e arpexios programados no curso.
- Correcta interpretación dos diferentes estudos e obras programados no curso.
- Mostrar ó longo do curso a capacidade de aprendizaxe, adicación, esforzo e interese necesarios para o estudo do instrumento.

Mínimos esixibles

1º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
2º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
3º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do curso polo menos nunha audición interpretando sempre obras do nivel.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Avaliación inicial ou de diagnóstico:** efectuarase unha avaliación inicial ó alumno/a ó comezo do curso co obxectivo de detectar as carencias e necesidades do alumnado.
- **Avaliación continua** ou de progreso: efectuarase durante o curso en coordinación cos demais profesores do alumno/a, a través da observación constante da súa evolución e os exames e audicións correspondentes a cada trimestre.
- **Avaliacións de aproveitamento** e certificación de nivel: efectuaranse cada trimestre tendo en conta o proceso de avaliación continua, realizando tamén unha avaliación final observando o grao de evolución desenvolto polo alumno dende a avaliación inicial.

- Actividades de **auto avaliación** do alumnado: mediante o proceso de preparación e realización de audicións cada trimestre, o alumnado poderá comprobar a eficacia do traballo realizado.
- Actividades de **recuperación** e reforzo: desenvolveranse no transcurso das clases do segundo e terceiro trimestre, atendendo ás necesidades específicas de cada alumno/a.

Aínda cando os exames e audicións se consideren o punto culminante onde observar o desenvolvemento acadado polo alumno/a, a **avaliación continua** é a mais importante. É imprescindible para observar a constante evolución no alumno/a, así como para atender as súas posibles necesidades específicas ó longo de todo o curso. Razóns pola que se require a súa asistencia regular ás clases e ás actividades programadas.

O profesor/a valerase das seguintes ferramentas para a avaliación do alumnado:

- Observación directa e seguimento de cada unha das sesións de clase.
- Seguimento do grao de estudo do repertorio na casa.
- Grao de participación e actitude en cada concerto e/ou audición.
- Probas puntuais de nivel, individuais ou en grupo, de calquera fragmento do repertorio a petición do profesor, se fose necesario.

Dada a importancia que a observación directa por parte do profesor ten nas ferramentas e procedementos de avaliación, o profesor/a levará conta destes aspectos por escrito nun rexistro ou diario de clase do que será responsable el mesmo co fin de dar trazabilidade, transparencia e accesibilidade en todo momento á avaliación do alumnado.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

-Técnicos: 40%

Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

- **Estéticos:** 40%

Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

- **Actitudinais:** 20%

Actitude e compromiso fronte á materia.

7.4 Ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F. do Centro (dispoñibles na páxina web)

Criterios para a ampliación de matrícula

Para proceder á ampliación de matrícula, o alumnos/a deberá demostrar nunha proba práctica que cumpre cos mínimos esixidos no curso no que está matriculado/a. Estes mínimos están na programación de cada curso.

Os criterios de avaliación serán:

- Facer un uso correcto da respiración e ter unha posición corporal e unha embocadura axeitada á práctica instrumental.
- Demostrar certo dominio sobre a calidade do son, timbre e afinación do instrumento.
- Amosar nos estudos, nas obras e nas escalas programadas que é capaz de superar todas as dificultades tanto técnicas do propio instrumento como de lectura que podan aparecer.

Os criterios de cualificación serán:

40%- Interpretación correcta das obras programadas

40%- Interpretación correcta dos estudos programados

20%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

A proba valorarase de 1 a 10 no que a partir do 5 a cualificación é positiva.

Se finalmente a ampliación do alumno/a se leva a cabo a cualificación da materia nese curso será a nota obtida nesta proba.

7.5 Medidas de recuperación

Dado o carácter continuo da formación instrumental, o/a alumno/a deberá acadar o nivel do curso a recuperar antes de abordar o repertorio do curso seguinte. Non obstante, dado que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do/a profesor/a, sendo aconsellable que o/a alumno/a asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Para os alumnos que suspendan algunha das avaliacións parciais do presente curso, realizarase un plan de traballo específico, baseado na programación didáctica da materia, que pode constar de novas actividades de reforzo e de avaliación nos aspectos que precisen de mellora. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos en maior medida nos aspectos non superados en trimestres anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. Así pois, no momento no que o alumno ou alumna supere ao longo do presente curso cada un dos obxectivos mínimos esixidos na avaliación ou avaliacións parciais que tivera pendentes, estas consideraranse superadas.

Para os alumnos que teñan a materia pendente do curso anterior realizarase un plan de traballo mais específico baseado na programación didáctica da materia e nos puntos que necesiten de unha mais grande mellora por parte do alumno ou alumna, e que poderá constar de novas actividades e/ou recursos complementarios, que axuden a reforzar ditos aspectos. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos nos aspectos non superados en cursos anteriores non ten por que supor

unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. No momento no que o/a alumno/a supere cada un dos obxectivos mínimos esixidos para o curso que figure como pendente, poderase considerar superado o curso pendente correspondente.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor/a da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, polo menos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine si un alumno/a non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno/a deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

- Interpretación da obra programada para o trimestre
- Catro estudos dos programados no trimestre (dous a elección do alumno e outros dous elixidos polo profesor/a)
- Lectura a primeira vista dun fragmento musical coas dificultades técnicas apropiadas ao curso actual.
- As escalas e arpejos programados no trimestre

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.

-20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.

-30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.

-5% Amosar unha facilidade de lectura acorde ao nivel na proba de primeira vista.

-25% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que estea matriculado o alumno/a.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias.

Esta proba realizarana as/os alumnas/os que non teñan superados os contidos mínimos ao remate das clases ordinarias. O alumno deberá interpretar un número mínimo de 6 estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, as escalas e arpejos indicados na programación así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

-20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.

-20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.

-30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.

-30% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que estea matriculado o alumno/a.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

7.6 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza.

Será obrigatorio o uso de material pedagóxico orixinal (traballos, estudos e métodos) por parte do alumnado.

Listado orientador de obras e libros a utilizar no 2º curso do grao elemental:

Recórdase a necesidade de empregar material orixinal de métodos, estudos e obras.

Métodos:

Método de Flexibilidad	B. Slokar
Método de escalas vol.1	B. Slokar
Escuchar, leer y tocar Vol.1/	Ed. Dehaske
Quiero tocar el trombón	César Miguel Martin
Twenty eassy songs for trombone /hip-bone edition	Michael Davis
The Sandman (Aprende tocando el trombón)	P. Wastall.
Mindnigth in Tobago (Aprende tocando el trombón).....	P. Wastall.
The Handbone Man Aprende tocando el trombón	P. Wastall
Longchamp.....	W.van Dorsseleer
Pour la promotion.....	W.van. Dorsseleer
Great Scott.....	L. Niehaus.
Berceause.....	F. Schubert
Andante Grazioso.....	W. A. Mozart

Trombontest Cycle I – 2º année	C. Pichaureau
Avenue Washington	J. Sichler
Le GrandDuc	W. Van. Dorselaer
Romance	G. Destanque
Sarabande	H. Gagnebin
Si J'etais	S. Lancen

Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

L´enterrement de Saint-Jean	R. Bariller
Campagnarde	A. Lodéon

Poderanse utilizar tamén para este nivel as obras programadas para trombón tenor.

Temporalización:

Primeira avaliación:

- Exercicios coa boquilla, glissandos y respiración.
- Método Flexibilidad P. 1-6 B. SLOKAR
- Método de escalas vol.1 Escala de Sib, Do. B. Slokar
- Escuchar, leer y tocar Vol.1/ (1-5) Ed. Dehaske
- Quiero tocar el trombón (pax.37-43) César Miguel Martin
- Twenty eassy songs for trombone, Michael Davis /hip-bone edition. (1-7)

Segunda avaliación:

- Exercicios con la boquilla, glissandos y respiración.
- Método Flexibilidad P. 7 a 9 B. SLOKAR
- Método de escalas vol.1 Escala de Sol, Re B. Slokar.
- Escuchar, leer y tocar Vol.1/ (6-10) Ed. Dehaske
- Quiero tocar el trombón (pax.44-55) César Miguel Martin
- Twenty eassy songs for trombone, Michael Davis /hip-bone edition. (8-15)

Terceira avaliación:

- Exercicios coa boquilla, glissandos y respiración.
- Método Flexibilidad Pág. 10 a 12 B. Slokar
- Método de escalas vol.1 Escala de Fa, La B. Slokar.
- Escuchar, leer y tocar Vol.1/ (11-15) Ed. Dehaske
- Quiero tocar el trombón (pax. 56-66) Cesar Miguel Martin
- Twenty eassy songs for trombone(15-20), Michael Davis /hip-bone edition.

7.7 Adaptación en caso de docencia non presencial

Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 cabe a posibilidade de que nalgún momento do curso a clase teña que ser non presencial si así o ditaminan as autoridades sanitarias e educativas. Neste caso os medios a empregar para o seguimento das clases serán gravacións do alumnado ou ben clases en rede cas plataformas e medios técnicos que permitan as autoridades educativas.

Dadas as características da ensinanza dos instrumentos de vento metal e a experiencia obtida durante o confinamento no terceiro trimestre do curso 19-20, os obxectivos, contidos e criterios de avaliación non variarán respecto á docencia presencial. As audicións en público pasan a ser *on line* co profesor ou gravacións do alumnado. Estas gravacións serán sen cortes si son de un só movemento, ou podendo ter cortes entre os diferentes movementos de ser o caso.

Sí se modifican os criterios de cualificación quedando como segue:

20%- Estudo individual e interpretación correcta das obras programadas

30%- Estudo individual e interpretación correcta dos estudos programados

20%- Actitude e compromiso fronte á materia.

30%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

No caso de que nun trimestre se den clases presenciais e non presenciais, a cualificación será ponderada segundo o número de clases habidas en cada modalidade.

8. Curso: 3º GRAO ELEMENTAL

8.1 Obxectivos

Mellorar tanto a respiración como a relaxación e aplicarlas á práctica instrumental.

Mostrar control sobre a embocadura evitando vicios e colocando a boquilla correctamente.

Perfeccionar a emisión.

Utilizar un volume de aire axeitado á hora de tocar aplicando os conceptos de continuidade de aire e igualdade sonora en todo o rexistro.

Progresar no control do son e a súa calidade.

Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Fa, compases, ritmo, non confundir harmónicos...)

Controlar o pulso e favorecer unha fluidez interpretativa acorde co nivel.

Consolidar a colocación das posicións tendo en conta o concepto de afinación.

Progresar na práctica do picado e mellorar o legato tanto en posicións fixas (flexibilidade) coma entre diferentes posicións.

Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.

Dominar o rexistro ata o Fa 4.

Desenvolver a memoria musical.

Desenvolver a lectura a primeira vista.

Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso.

Dominar as escalas e tonalidades ata unha alteración.

Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.

Interpretar ante público con autocontrol participando ao menos en dúas audicións das organizadas.

8.2 Contidos

Realización de exercicios de inspiración-expiración. Práctica da relaxación á hora de tocar. Nocións sobre a embocadura. Exercicios de emisión. Conceptos sobre o volume e a continuidade do aire. Estudo do son. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Traballo do pulso e da fluidez interpretativa a través do metrónomo. Estudo da colocación das posicións (afinación). Práctica das articulacións: picado e legato. Traballo da coordinación. Estudo do rexistro. Desenvolvemento da memoria musical. Práctica da lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas e agónicas. Práctica musical das escalas e tonalidades ata unha alteración. Seguimento do programa de leccións e exercicios establecido. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

8.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución.

A avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso. Utilizaranse pois procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

Dita avaliación será en todo caso obxectiva, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, transparente, xa que se aplicarán os criterios de avaliación e cualificación contidos nesta programación didáctica, e accesible, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza – aprendizaxe.

Criterios de avaliación

- Adquirir unha posición correcta á hora de tocar o trombón.
- Adquirir os fundamentos dunha boa técnica respiratoria, embocadura e emisión.
- Correcta realización das diferentes escalas e arpejos programados no curso.
- Correcta interpretación dos diferentes estudos e obras programados no curso.
- Mostrar ó longo do curso a capacidade de aprendizaxe, adicación, esforzo e interese necesarios para o estudo do instrumento.

Mínimos esixibles

1º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
2º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
3º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do curso polo menos nunha audición interpretando sempre obras do nivel.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Avaliación inicial ou de diagnóstico:** efectuarase unha avaliación inicial ó alumno/a ó comezo do curso co obxectivo de detectar as carencias e necesidades do alumnado. Procederase, en caso necesario, á incorporación na programación das aprendizaxes non adquiridas durante o curso anterior debido ó confinamento provocado polo COVID-19.
- **Avaliación continua** ou de progreso: efectuarase durante o curso en coordinación cos demais profesores do alumno/a, a través da observación constante da súa evolución e os exames e audicións correspondentes a cada trimestre.
- **Avaliacións de aproveitamento** e certificación de nivel: efectuaranse cada trimestre tendo en conta o proceso de avaliación continua, realizando tamén unha avaliación final observando o grao de evolución desenvolto polo alumno dende a avaliación inicial.
- Actividades de **auto avaliación** do alumnado: mediante o proceso de preparación e realización de audicións cada trimestre, o alumnado poderá comprobar a eficacia do traballo realizado.
- Actividades de **recuperación** e reforzo: desenvolveranse no transcurso das clases do segundo e terceiro trimestre, atendendo ás necesidades específicas de cada alumno/a.

Aínda cando os exames e audicións se consideren o punto culminante onde observar o desenvolvemento acadado polo alumno/a, a **avaliación continua** é a mais importante. É imprescindible para observar a constante evolución no alumno/a, así como para atender as súas posibles necesidades específicas ó longo de todo o curso. Razóns pola que se require a súa asistencia regular ás clases e ás actividades programadas.

Do mesmo xeito, o alumnado que non obtivese avaliación positiva na materia poderá presentarse á **proba extraordinaria de setembro**.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

-Técnicos: 40%

Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

- Estéticos: 40%

Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

- Actitudinais: 20%

Actitude e compromiso fronte á materia.

8.4 Ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F. do Centro (dispoñibles na páxina web)

Criterios para a ampliación de matrícula

Para proceder á ampliación de matrícula, o alumnos/a deberá demostrar nunha proba práctica que cumpre cos mínimos esixidos no curso no que está matriculado/a. Estes mínimos está na programación de cada curso.

Os criterios de avaliación serán:

- Facer un uso correcto da respiración e ter unha posición corporal e unha embocadura axeitada á práctica instrumental.
- Demostrar certo dominio sobre a calidade do son, timbre e afinación do instrumento.
- Amosar nos estudos, nas obras e nas escalas programadas que é capaz de superar todas as dificultades tanto técnicas do propio instrumento como de lectura que podan aparecer.

Os criterios de cualificación serán:

40%- Interpretación correcta das obras programadas

40%- Interpretación correcta dos estudos programados

20%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

A proba valorarase de 1 a 10 no que a partir do 5 a cualificación é positiva.

Se finalmente a ampliación do alumno/a se leva a cabo a cualificación da materia nese curso será a nota obtida nesta proba.

8.5 Medidas de recuperación

Dado o carácter continuo da formación instrumental, o/a alumno/a deberá acadar o nivel do curso a recuperar antes de abordar o repertorio do curso seguinte. Non obstante, dado que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do/a profesor/a, sendo aconsellable que o/a alumno/a asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Para os alumnos que suspendan algunha das avaliacións parciais do presente curso, realizarase un plan de traballo específico, baseado na programación didáctica da materia, que pode constar de novas actividades de reforzo e de avaliación nos aspectos que precisen de mellora. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos en maior medida nos aspectos non superados en trimestres anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. Así pois, no momento no que o alumno ou alumna supere ao longo do presente curso cada un dos obxectivos mínimos esixidos na avaliación ou avaliacións parciais que tivera pendentes, estas consideraranse superadas.

Para os alumnos que teñan a materia pendente do curso anterior realizarase un plan de traballo mais específico baseado na programación didáctica da materia e nos puntos que necesiten de unha mais grande mellora por parte do alumno ou alumna, e que poderá constar de novas actividades e/ou recursos complementarios, que axuden a reforzar ditos aspectos. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos nos aspectos non superados en cursos anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. No momento no que o/a alumno/a supere cada un dos obxectivos mínimos esixidos para o curso que figure como pendente, poderase considerar superado o curso pendente correspondente.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor/a da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, polo menos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine si un alumno/a non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno/a deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá no seguinte:

-Interpretación da obra programada para o trimestre

- Catro estudos dos programados no trimestre (dous a elección do alumno e outros dous elixidos polo profesor/a)
- Lectura a primeira vista dun fragmento musical coas dificultades técnicas apropiadas ao curso actual.
- As escalas e arpejos programados no trimestre

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.
- 30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.
- 5% Amosar unha facilidade de lectura acorde ao nivel na proba de primeira vista.
- 25% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que estea matriculado o alumno/a.

A cualificación da materia será a obtida na proba, e a non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias

Esta proba realizarana as/os alumnas/os que non teñan superados os contidos mínimos ao remate das clases ordinarias. O alumno deberá interpretar un número mínimo de 6 estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, as escalas e arpejos indicados na programación así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.

- 20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.
- 30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.
- 30% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que esté matriculado o alumno/a.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

8.6 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza.

Será obrigatorio o uso de material pedagóxico orixinal (traballos, estudos e métodos) por parte do alumnado.

Listado orientador de obras e libros a utilizar no 3º curso do grao elemental:

Métodos

Supplementary Studies	R. M. Endresen
Étude Variés Vol. 3	J. Naulais
Método de Flexibilidad de Slokar.....	M. Reift.
Escuchar, leer y tocar Vol.2/	Ed. Dehaske
Método de escalas vol.1 Slokar.	Marc Reift editions

Obras:

Le grande Duc	Willy Van..Dorsseleer
The Handbone man (Aprende tocando el trombón).....	Peter Wastall
Oxford Blues (Aprende tocando el trombón).....	Peter Wastall.
Andante Grazioso.....	W. A Mozart
The young Virtuoso.....	C. P. Barnes
Aria J. S.	Bach
Deux ans Dejà	J.Naulais
Recit por un debutant.....	F. Lemaire
Introduction et Allegro Marcial.....	W. van Dorsseleer
Solo de Concours	L. Wurmser
Essai I.....	M. Galiegue
Easy trombone solos Vol.2	M.M.O editions
Capriche medieval.....	J. Barat
Allegro Pussicato.....	J. Nobli

Obras Trombón Baixo:

Introduction et Burlesque	R. Eaves
Légende	J. P. Beugniot

Poderanse utilizar tamén para este nivel as obras programadas para trombón tenor.

Temporalización:

Primeira avaliación:

- Método Flexibilidad Pág. 12-14 B. SLOKAR

- Método de escalas vol.1 La, Mib B. Slokar
- Supplementary studies (1 a 6) R. M. Endresen
- Étude Variés Vol. 3 (1-4) J. Naulais
- Escuchar, leer y tocar Vol.2/ (1 a 3) Ed. Dehaske.
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Segunda avaliación:

- Método Flexibilidad Pág. 12 a 15 B. Slokar
- Método de escalas vol.1 Mi, Reb. B. Slokar
- Supplementary studies for trombone(7- 15) R. M. Endresen
- Étude Variés Vol. 3 (5-8) J. Naulais
- Escuchar, leer y tocar Vol.2/ (4 a 7) Ed. Dehaske
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Terceira avaliación:

- Método Flexibilidad.... Pág. 1 a 15 B.SLOKAR
- Método de escalas vol.1 Solb y Si B. Slokar..
- Supplementary studies(16- 21) R. M. Endresen
- Étude Variés Vol. 3 (9-12) J. Naulais
- Escuchar, leer y tocar Vol.2/ (8 a 10) Ed. Dehaske
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

8.7 Adaptación en caso de docencia non presencial

Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 cabe a posibilidade de que nalgún momento do curso a clase teña que ser non presencial si así o ditaminan as autoridades sanitarias e educativas. Neste caso os medios a empregar para o seguimento das clases serán gravacións do alumnado ou ben clases en rede cas plataformas e medios técnicos que permitan as autoridades educativas.

Dadas as características da ensinanza dos instrumentos de vento metal e a experiencia obtida durante o confinamento no terceiro trimestre do curso 19-20, os obxectivos, contidos e criterios de avaliación non variarán respecto á docencia presencial. As audicións en público pasan a ser *on line* co profesor ou gravacións do alumnado. Estas gravacións serán sen cortes si son de un só movemento, ou podendo ter cortes entre os diferentes movementos de ser o caso.

Sí se modifican os criterios de cualificación quedando como segue:

20%- Estudo individual e interpretación correcta das obras programadas

30%- Estudo individual e interpretación correcta dos estudos programados

20%- Actitude e compromiso fronte á materia.

30%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

No caso de que nun trimestre se den clases presenciais e non presenciais, a cualificación será ponderada segundo o número de clases habidas en cada modalidade.

9. Curso: 4º GRAO ELEMENTAL

9.1 Obxectivos

Mellorar tanto a respiración como a relaxación e aplicalas á práctica instrumental.

Mostrar control sobre a embocadura evitando vicios e colocando a boquilla correctamente.

Consolidar a emisión.

Utilizar un volume de aire axeitado á hora de tocar aplicando os conceptos de continuidade de aire e igualdade sonora en todo o rexistro.

Progresar no control do son e a súa calidade.

Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Fa, compases, ritmo, non confundir harmónicos...)

Controlar o pulso e favorecer unha fluidez interpretativa acorde co nivel.

Aproximarse á afinación correcta dos sons.

Progresar na práctica do picado e mellorar o legato tanto en posicións fixas (flexibilidade) coma entre diferentes posicións.

Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.

Dominar o rexistro ata o Sol 4.

Desenvolver a memoria musical.

Desenvolver a lectura a primeira vista.

Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso e iniciar o estudo do fraseo.

Dominar as tonalidades ata dúas alteracións.

Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.

Interpretar ante público con autocontrol participando ao menos en dúas audicións das organizadas e abarcando obras de diferentes estilos.

9.2 Contidos

Realización de exercicios de inspiración-expiración. Práctica da relaxación á hora de tocar. Nocións sobre a embocadura. Exercicios de emisión. Conceptos sobre o volume e a continuidade do aire. Estudo do son. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Traballo do pulso e da fluidez interpretativa a través do metrónomo. Estudo da afinación. Práctica das articulacións: picado e legato. Traballo da coordinación. Estudo do rexistro. Desenvolvemento da memoria musical. Práctica da lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas e agónicas e iniciación ó fraseo. Práctica das escalas e tonalidades ata dúas alteracións. Seguimento do programa de leccións e exercicios establecido. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

9.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución.

A avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso. Utilizaranse pois procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

Dita avaliación será en todo caso obxectiva, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, transparente, xa que se aplicarán os criterios de avaliación e cualificación contidos nesta programación didáctica, e accesible, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza – aprendizaxe.

Criterios de avaliación

- Manter unha posición correcta á hora de tocar o trombón.
- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar as escalas co diferentes articulacións e arpexios programados no curso. controlando a emisión e a afinación.
- Interpretar textos musicais e memorizalos (cando proceda) cunha medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Valoración da actitude do alumno ante a materia.

Mínimos esixibles

1º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
2º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%

Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do trimestre nunha audición interpretando sempre obras do nivel.
3º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do trimestre nunha audición interpretando sempre obras do nivel.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Avaliación inicial ou de diagnóstico:** efectuarase unha avaliación inicial ó alumno/a ó comezo do curso co obxectivo de detectar as carencias e necesidades do alumnado. Procederase, en caso necesario, á incorporación na programación das aprendizaxes non adquiridas durante o curso anterior debido ó confinamento provocado polo COVID-19.
- **Avaliación continua** ou de progreso: efectuarase durante o curso en coordinación cos demais profesores do alumno/a, a través da observación constante da súa evolución e os exames e audicións correspondentes a cada trimestre.
- **Avaliacións de aproveitamento** e certificación de nivel: efectuaranse cada trimestre tendo en conta o proceso de avaliación continua, realizando tamén unha avaliación final observando o grao de evolución desenvolto polo alumno dende a avaliación inicial.
- Actividades de **auto avaliación** do alumnado: mediante o proceso de preparación e realización de audicións cada trimestre, o alumnado poderá comprobar a eficacia do traballo realizado.

• Actividades de **recuperación** e reforzo: desenvolveranse no transcurso das clases do segundo e terceiro trimestre, atendendo ás necesidades específicas de cada alumno/a.

Aínda cando os exames e audicións se consideren o punto culminante onde observar o desenvolvemento acadado polo alumno/a, a **avaliación continua** é a mais importante. É imprescindible para observar a constante evolución no alumno/a, así como para atender as súas posibles necesidades específicas ó longo de todo o curso. Razóns pola que se require a súa asistencia regular ás clases e ás actividades programadas.

O profesor/a valerase das seguintes ferramentas para a avaliación do alumnado:

- Observación directa e seguimento de cada unha das sesións de clase.
- Seguimento do grao de estudo do repertorio na casa.
- Grao de participación e actitude en cada concerto e/ou audición.
- Probas puntuais de nivel, individuais ou en grupo, de calquera fragmento do repertorio a petición do profesor, se fose necesario.

Dada a importancia que a observación directa por parte do profesor ten nas ferramentas e procedementos de avaliación, o profesor/a levará conta destes aspectos por escrito nun rexistro ou diario de clase do que será responsable el mesmo co fin de dar trazabilidade, transparencia e accesibilidade en todo momento á avaliación do alumnado.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

Técnicos: 40%. Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

Estéticos: 40%. Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

Actitudinais: 20%. Actitude e compromiso fronte á materia.

9.4 Medidas de recuperación

Dado o carácter continuo da formación instrumental, o/a alumno/a deberá acadar o nivel do curso a recuperar antes de abordar o repertorio do curso seguinte. Non obstante, dado que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do/a profesor/a, sendo aconsellable que o/a alumno/a asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Para os alumnos que suspendan algunha das avaliacións parciais do presente curso, realizarase un plan de traballo específico, baseado na programación didáctica da materia, que pode constar de novas actividades de reforzo e de avaliación nos aspectos que precisen de mellora. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos en maior medida nos aspectos non superados en trimestres anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. Así pois, no momento no que o alumno ou alumna supere ao longo do presente curso cada un dos obxectivos mínimos esixidos na avaliación ou avaliacións parciais que tivera pendentes, estas consideraranse superadas.

Para os alumnos que teñan a materia pendente do curso anterior realizarase un plan de traballo mais específico baseado na programación didáctica da materia e nos puntos que necesiten de unha mais grande mellora por parte do alumno ou alumna, e que poderá constar de novas actividades e/ou recursos complementarios, que axuden a reforzar ditos aspectos. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos nos aspectos non superados en cursos anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. No momento no que o/a alumno/a

supere cada un dos obxectivos mínimos esixidos para o curso que figure como pendente, poderase considerar superado o curso pendente correspondente.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor/a da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, .

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine si un alumno/a non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno/a deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá no seguinte:

- Interpretación da obra programada para o trimestre
- Catro estudos dos programados no trimestre (dous a elección do alumno e outros dous elixidos polo profesor/a)
  - Lectura a primeira vista dun fragmento musical coas dificultades técnicas apropiadas ao curso actual.
- As escalas e arpejos programados no trimestre

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 20% Aposar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.

-30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.

-5% Amosar unha facilidade de lectura acorde ao nivel na proba de primeira vista.

-25% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que estea matriculado o alumno/a.

A cualificación da magtería será a obtida na proba, e a non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias

Esta proba realizarana as/os alumnas/os que non teñan superados os contidos mínimos ao remate das clases ordinarias. O alumno deberá interpretar un número mínimo de 6 estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, as escalas e arpejos indicados na programación así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

-20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.

-20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.

-30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.

-30% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que esté matriculado o alumno/a.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

9.5 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza.

Será obrigatorio o uso de material pedagóxico orixinal (traballos, estudos e métodos) por parte do alumnado.

Listado orientador de obras e libros a utilizar no 4º curso do grao elemental:

Recórdase a necesidade de empregar material orixinal de métodos, estudos e obras.

Métodos:

Método Flexibilidad (M.Reift editions)	B.Slokar
Método de escalas vol.1 (M.Reift editions)	B.Slokar
Método completo para trombón	Arbans (Alessi)
Etude Varie vol. 3	J. Naulais
Etude Varie vol. 7	J. Naulais
Supplementary studies for trombone	R. M. Endresen
Escuchar, leer y tocar Vol.2	Ed. Dehaske

Obras:

Aria et Minuetto	Y. Bordères / J. Naulais
Cantilena.....	G. F. Handel
Trombonaria.....	J. Brouquières
Fantasia	J. F. Michel

Thème de Concours	R. Clérisse
Trombontest Cycle I – 3º année.....	C. Pichaureau
Austin Park March	A. Frackenpohl
Easy trombone solos Vol.2.....	M.M.O editions
Second book trombone solos.....	Peter Codain & Leslie Person.
Capriche medieval, J. Barat.....	G. Billaudot edit.
12 pieces recreatives, G. Martin.....	G. Billaudot edit.
Obras de nivel semellante ás anteriores.	

Obras Trombón Baixo:

Cortege& Danse	C. Charles
Tubavillage.....	P. Gabaye
Voce Nobile	R. Clérisse

Poderanse utilizar tamén para este nivel as obras programadas para trombón tenor.

Temporalización:

Primeira avaliación:

- Método Flexibilidad Pág. 20-21 Hasta Sib B. Slokar.
- Método de escalas vol.1 Tresillos. Do, Sol y Re B. Slokar.
- Supplementary studies (21-25) R. M. Endresen
- Etude Varie vol. 3 (10-14) J. Naulais
- Escuchar, leer y tocar Vol.2(11 a 13) Ed. Dehaske
- Etude Varie vol. 7 (1-4) J. Naulais
- Método completo Exercicios 11-15 Arbans (Alessi)
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Segunda avaliación:

- Método Flexibilidade Pág. 22 a 23 Hasta Sib. B. Slokar
- Método de escalas vol.1 Tresillos. La, Fa, Sib. B. Slokar.
- Supplementary studies (26-33) R. M. Endresen
- Etude Varie vol. 3 (15-20) J. Naulais
- Escuchar, leer y tocar Vol.2(14 a 16) Ed. Dehaske
- Etude Varie vol. 7 (5-8) J. Naulais
- Método completo Acordes 46 pag.26 Arbans (Alessi).
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Terceira avaliación:

- Método Flexibilidade. Pág. 24 a 25 Hasta Do B. Slokar
- Método de escalas vol.1 Tresillos. Lab, Si y Mib B. Slokar.
- Supplementary studies (34-46) R. M. Endresen
- Etude Varie vol. 3 (21-25) J. Naulais
- Escuchar, leer y tocar Vol.2 (18 a 20) Ed. Dehaske
- Etude Varie vol. 7 (8-10) J. Naulais
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

9.6 Adaptación en caso de docencia non presencial

Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 cabe a posibilidade de que nalgún momento do curso a clase teña que ser non presencial si así o ditaminan as autoridades sanitarias e educativas. Neste caso os medios a empregar para o seguimento das clases serán gravacións do alumnado ou ben clases en rede cas plataformas e medios técnicos que permitan as autoridades educativas.

Dadas as características da ensinanza dos instrumentos de vento metal e a experiencia obtida durante o confinamento no terceiro trimestre do curso 19-20, os obxectivos, contidos e criterios de avaliación non variarán respecto á docencia presencial. As audicións en público pasan a ser *on line* co profesor ou gravacións do

alumnado. Estas gravacións serán sen cortes si son de un só movemento, ou podendo ter cortes entre os diferentes movementos de ser o caso.

Sí se modifican os criterios de cualificación quedando como segue:

20%- Estudo individual e interpretación correcta das obras programadas

30%- Estudo individual e interpretación correcta dos estudos programados

20%- Actitude e compromiso fronte á materia.

30%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

No caso de que nun trimestre se den clases presenciais e non presenciais, a cualificación será ponderada segundo o número de clases habidas en cada modalidade.

10. Curso: 1º GRAO PROFESIONAL

10.1 Obxectivos

Empregar de forma correcta e permanente a respiración e relaxación á hora da práctica instrumental.

Mostrar control sobre a embocadura evitando vicios e colocando a boquilla correctamente.

Dominar a emisión.

Utilizar un volume de aire axeitado á hora de tocar aplicando os conceptos de continuidade de aire e igualdade sonora en todo o rexistro.

Progresar no control do son e a súa calidade.

Dominar suficientemente os requirimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Do, compases,...)

Controlar o pulso e favorecer unha fluidez interpretativa acorde co nivel.

Dominar a afinación das notas principais sabendo corrixilas no seu caso.

Mellorar o legato tanto en posicións fixas (flexibilidade) coma entre diferentes posicións e coñecer outros signos referentes á articulación(>, ·, –).

Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.

Dominar o rexistro ata o La b 4 e iniciar o estudo das notas pedais.

Desenvolver a memoria musical.

Desenvolver a lectura a primeira vista.

Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso e mellorar o fraseo tendo en conta o concepto de interpretación.

Dominar as tonalidades ata tres alteracións.

Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.

Interpretar ante público con autocontrol participando ao menos en dúas audicións das organizadas e abarcando obras de diferentes estilos.

10.2 Contidos

Realización de exercicios de inspiración-expiración. Práctica da relaxación á hora de tocar. Nocións sobre a embocadura. Exercicios de emisión. Conceptos sobre o volume e a continuidade do aire. Estudo do son. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Traballo do pulso e da fluidez interpretativa a través do metrónomo. Estudo da afinación. Práctica das articulacións: picado, legato e signos. Traballo da coordinación. Estudo do rexistro e iniciación as notas pedais. Desenvolvemento da memoria musical. Práctica da lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas, agónicas e fraseo. Concepto de interpretación. Práctica das escalas e tonalidades ata tres alteracións. Seguimento do programa de leccións e exercicios establecido. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

10.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución.

A avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera

momento do curso. Utilizaranse pois procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

Dita avaliación será en todo caso obxectiva, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, transparente, xa que se aplicarán os criterios de avaliación e cualificación contidos nesta programación didáctica, e accesible, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza – aprendizaxe.

Criterios de avaliación

- Tocar correctamente os estudos, as escalas e as obras programadas.
- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Interpretar textos musicais coa medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Interpretar correctamente un estudo ou un movemento dunha obra de memoria.
- Mostrar ó longo do curso a capacidade de aprendizaxe, adicación, esforzo e interese necesarios para o estudo do instrumento

Mínimos esixibles

1º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
2º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.

Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do trimestre nunha audición interpretando sempre obras do nivel.
3º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do trimestre nunha audición interpretando sempre obras do nivel.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Avaliación inicial ou de diagnóstico:** efectuarase unha avaliación inicial ó alumno/a ó comezo do curso co obxectivo de detectar as carencias e necesidades do alumnado.
- **Avaliación continua** ou de progreso: efectuarase durante o curso en coordinación cos demais profesores do alumno/a, a través da observación constante da súa evolución e os exames e audicións correspondentes a cada trimestre.
- **Avaliacións de aproveitamento** e certificación de nivel: efectuaranse cada trimestre tendo en conta o proceso de avaliación continua, realizando tamén unha avaliación final observando o grao de evolución desenvolto polo alumno dende a avaliación inicial.
- Actividades de **auto avaliación** do alumnado: mediante o proceso de preparación e realización de audicións cada trimestre, o alumnado poderá comprobar a eficacia do traballo realizado.
- Actividades de **recuperación** e reforzo: desenvolveranse no transcurso das clases do segundo e terceiro trimestre, atendendo ás necesidades específicas de cada alumno/a.

Aínda cando os exames e audicións se consideren o punto culminante onde observar o desenvolvemento acadado polo alumno/a, a **avaliación continua** é a mais importante. É imprescindible para observar a constante evolución no alumno/a, así como para atender as súas posibles necesidades específicas ó longo de todo o curso.

Razóns pola que se require a súa asistencia regular ás clases e ás actividades programadas.

O profesor/a valerase das seguintes ferramentas para a avaliación do alumnado:

- Observación directa e seguimento de cada unha das sesións de clase.
- Seguimento do grao de estudo do repertorio na casa.
- Grao de participación e actitude en cada concerto e/ou audición.
- Probas puntuais de nivel, individuais ou en grupo, de calquera fragmento do repertorio a petición do profesor, se fose necesario.

Dada a importancia que a observación directa por parte do profesor ten nas ferramentas e procedementos de avaliación, o profesor/a levará conta destes aspectos por escrito nun rexistro ou diario de clase do que será responsable el mesmo co fin de dar trazabilidade, transparencia e accesibilidade en todo momento á avaliación do alumnado.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

Técnicos: 40%. Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

Estéticos: 40%. Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

Actitudinais: 20%. Actitude e compromiso fronte á materia.

10.4 Ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F. do Centro (dispoñibles na páxina web)

Criterios para a ampliación de matrícula

Para proceder á ampliación de matrícula, o alumnos/a deberá demostrar nunha proba práctica que cumpre cos mínimos esixidos no curso no que está matriculado/a. Estes mínimos están na programación de cada curso.

Os criterios de avaliación serán:

- Facer un uso correcto da respiración e ter unha posición corporal e unha embocadura axeitada á práctica instrumental.
- Demostrar certo dominio sobre a calidade do son, timbre e afinación do instrumento.
- Amosar nos estudos, nas obras e nas escalas programadas que é capaz de superar todas as dificultades tanto técnicas do propio instrumento como de lectura que podan aparecer.

Os criterios de cualificación serán:

40%- Interpretación correcta das obras programadas

40%- Interpretación correcta dos estudos programados

20%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

A proba valorarase de 1 a 10 no que a partir do 5 a cualificación é positiva.

Se finalmente a ampliación do alumno/a se leva a cabo a cualificación da materia nese curso será a nota obtida nesta proba.

10.5 Medidas de recuperación

Dado o carácter continuo da formación instrumental, o/a alumno/a deberá acadar o nivel do curso a recuperar antes de abordar o repertorio do curso seguinte. Non obstante, dado que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do/a profesor/a, sendo aconsellable que o/a alumno/a asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Para os alumnos que suspendan algunha das avaliacións parciais do presente curso, realizarase un plan de traballo específico, baseado na programación didáctica da materia, que pode constar de novas actividades de reforzo e de avaliación nos

aspectos que precisen de mellora. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos en maior medida nos aspectos non superados en trimestres anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. Así pois, no momento no que o alumno ou alumna supere ao longo do presente curso cada un dos obxectivos mínimos esixidos na avaliación ou avaliacións parciais que tivera pendentes, estas consideraranse superadas.

Para os alumnos que teñan a materia pendente do curso anterior realizarase un plan de traballo máis específico baseado na programación didáctica da materia e nos puntos que necesiten de unha máis grande mellora por parte do alumno ou alumna, e que poderá constar de novas actividades e/ou recursos complementarios, que axuden a reforzar ditos aspectos. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos nos aspectos non superados en cursos anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. No momento no que o/a alumno/a supere cada un dos obxectivos mínimos esixidos para o curso que figure como pendente, poderase considerar superado o curso pendente correspondente.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor/a da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, .

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine si un alumno/a non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno/a deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá no seguinte:

- Interpretación da obra programada para o trimestre
- Catro estudos dos programados no trimestre (dous a elección do alumno e outros dous elixidos polo profesor/a)
- Lectura a primeira vista dun fragmento musical coas dificultades técnicas apropiadas ao curso actual.
- As escalas e arpejos programados no trimestre

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.
- 30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.
- 5% Amosar unha facilidade de lectura acorde ao nivel na proba de primeira vista.
- 25% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que estea matriculado o alumno/a.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias

Esta proba realizarana as/os alumnas/os que non teñan superados os contidos mínimos ao remate das clases ordinarias. O alumno deberá interpretar un número mínimo de 6 estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, as

escalas e arpejos indicados na programación así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

-20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.

-20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.

-30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.

-30% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que esté matriculado o alumno/a.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

10.6 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza.

Será obrigatorio o uso de material pedagóxico orixinal (traballos, estudos e métodos) por parte do alumnado.

Listado orientador de obras e libros a utilizar no 1º curso do grao profesional:

Recórdase a necesidade de empregar material orixinal de métodos, estudos e obras.

Métodos:

Método Flexibilidad	Miguel Badía
Método de escalas vol.1	B. Slokar
Método completo para trombón	Arbans (Alessi)
Lip Slurs	B. Edwards
Etudes Varies vol. 4	J. Naulais
Etudes Varies vol. 7	J. Naulais

Obras:

Melodie	G. Senon
Honor and Arms	G. F. Handel
Romance	W. G. Still
Essai II	M. Galiegue
Concertino Basso	R. Lieb
Sonata nº 1	Gallard J.E.
Sonata nº 2	Gallard J.E.
Sonata en Fa M	Marcelo B
Allegro	L. Mozart
Trombonaria	J. Brouquieres
Tourne-sol	J. Naulais R.
Le gran duc	W. Dorsselaer
Vortragsstück	R. Schumann

Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

Dramatique	E. S. Solomon
Pièce Lyrique	R. Clérisse
Passacaglia and Fugue	Otto Henry

Obras de nivel semellante ás anteriores.

Temporalización:

Primeira avaliación:

- Método de escalas vol.1 Tresillos Si, Fa, Sol, Mi B. Slokar
- Método Flexibilidad 1-15 Miguel Badía
- Lip Slurs (1-4 lento/1 rápido) B. Edwards
- Método completo p.47-50 Arbans (Alessi)
- Etudes Varies vol. 4 (1-4) J. Naulais
- Etudes Varies vol. 7 (11-13) J. Naulais
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Segunda avaliación:

- Método de escalas vol.1 tresillos Mib, Lab, La, Re B. Slokar
- Método Flexibilidad 16-17 Miguel Badía
- Lip Slurs (5-7 lento/2 rápido) B. Edwards
- Método completo. Apartado de síncopas Arbans (Alessi)
- Etude Varie vol. 4 (5-7) J. Naulais
- Etude Varie vol. 7 (14-16) J. Naulais

Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Terceira avaliación:

- Método de escalas vol.1 Tresillos Do, Fa, Sol, Sib B. Slokar
- Método Flexibilidad 18-22 Miguel Badía
- Lip Slurs (1-7 lento/1-2 rápido/ melódico 1) B. Edwards
- Método completo. Semicorcheas 13-18 Arbans (Alessi)
- Etudes Varies vol. 4 (8-10) J. Naulais
- Etudes Varies vol. 7 (17-20) J. Naulais

10.7 Adaptación en caso de docencia non presencial

Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 cabe a posibilidade de que nalgún momento do curso a clase teña que ser non presencial si así o ditaminan as autoridades sanitarias e educativas. Neste caso os medios a empregar para o seguimento das clases serán gravacións do alumnado ou ben clases en rede cas plataformas e medios técnicos que permitan as autoridades educativas.

Dadas as características da ensinanza dos instrumentos de vento metal e a experiencia obtida durante o confinamento no terceiro trimestre do curso 19-20, os obxectivos, contidos e criterios de avaliación non variarán respecto á docencia presencial. As audicións en público pasan a ser on line co profesor ou gravacións do alumnado. Estas gravacións serán sen cortes si son de un só movemento, ou podendo ter cortes entre os diferentes movementos de ser o caso.

Sí se modifican os criterios de cualificación quedando como segue:

20%- Estudo individual e interpretación correcta das obras programadas

30%- Estudo individual e interpretación correcta dos estudos programados

20%- Actitude e compromiso fronte á materia.

30%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

No caso de que nun trimestre se den clases presenciais e non presenciais, a cualificación será ponderada segundo o número de clases habidas en cada modalidade.

11. Curso: 2º GRAO PROFESIONAL

11.1 Obxectivos

Empregar de forma correcta e permanente a respiración e relaxación á hora da práctica instrumental.

Mostrar control sobre a embocadura evitando vicios e colocando a boquilla correctamente.

Dominar a emisión.

Utilizar un volume de aire axeitado á hora de tocar aplicando os conceptos de continuidade de aire e igualdade sonora en todo o rexistro.

Progresar no control do son e a súa calidade.

Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Do, compases,...)

Controlar o pulso e favorecer unha fluidez interpretativa acorde co nivel.

Dominar a afinación das notas principais sabendo corrixilas no seu caso e iniciarse na colocación doutras notas menos usuais.

Mellorar o legato tanto en posicións fixas (flexibilidade) coma entre diferentes posicións e afondar no uso dos signos coñecidos no curso anterior: (>, :, -)

Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.

Dominar o rexistro ata o La 4 e mellorar as notas pedais.

Desenvolver a memoria musical.

Desenvolver a lectura a primeira vista.

Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso e progresar no fraseo e a interpretación.

Dominar as escalas e tonalidades ata catro alteracións.

Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.

Interpretar ante público con autocontrol participando ao menos en dúas audicións das organizadas e abarcando obras de diferentes estilos.

11.2 Contidos

Realización de exercicios de inspiración-expiración. Práctica da relaxación á hora de tocar. Nocións sobre a embocadura. Exercicios de emisión. Conceptos sobre o volume e a continuidade do aire. Estudo do son. Reforzo dos requerimentos do linguaxe

musical para o nivel. Traballo do pulso e da fluidez interpretativa a través do metrónomo. Estudo da afinación. Práctica das articulacións: picado, legato e signos. Traballo da coordinación. Estudo do rexistro. Desenvolvemento da memoria musical. Práctica da lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas, agónicas, fraseo e interpretación. Práctica das escalas e tonalidades ata catro alteracións. Seguimento do programa de leccións e exercicios establecido. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

11.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución.

A avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso. Utilizaranse pois procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

Dita avaliación será en todo caso obxectiva, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, transparente, xa que se aplicarán os criterios de avaliación e cualificación contidos nesta programación didáctica, e accesible, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza – aprendizaxe.

Criterios de avaliación

- Tocar correctamente os estudos, as escalas e as obras programadas.
- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Interpretar textos musicais coa medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Interpretar correctamente un estudo ou un movemento dunha obra de memoria.

-Mostrar ó longo do curso a capacidade de aprendizaxe, adicación, esforzo e interese necesarios para o estudo do instrumento.

Mínimos esixibles

1º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
2º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do trimestre nunha audición interpretando sempre obras do nivel.
3º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do trimestre nunha audición interpretando sempre obras do nivel.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Avaliación inicial ou de diagnóstico:** efectuarase unha avaliación inicial ó alumno/a ó comezo do curso co obxectivo de detectar as carencias e necesidades do alumnado. Procederase, en caso necesario, á incorporación na programación das aprendizaxes non adquiridas durante o curso anterior debido ó confinamento provocado polo COVID-19.

- **Avaliación continua** ou de progreso: efectuarase durante o curso en coordinación cos demais profesores do alumno/a, a través da observación constante da súa evolución e os exames e audicións correspondentes a cada trimestre.
- **Avaliacións de aproveitamento** e certificación de nivel: efectuaranse cada trimestre tendo en conta o proceso de avaliación continua, realizando tamén unha avaliación final observando o grao de evolución desenvolto polo alumno dende a avaliación inicial.
- Actividades de **auto avaliación** do alumnado: mediante o proceso de preparación e realización de audicións cada trimestre, o alumnado poderá comprobar a eficacia do traballo realizado.
- Actividades de **recuperación** e reforzo: desenvolveranse no transcurso das clases do segundo e terceiro trimestre, atendendo ás necesidades específicas de cada alumno/a.

Aínda cando os exames e audicións se consideren o punto culminante onde observar o desenvolvemento acadado polo alumno/a, a **avaliación continua** é a mais importante. É imprescindible para observar a constante evolución no alumno/a, así como para atender as súas posibles necesidades específicas ó longo de todo o curso. Razóns pola que se require a súa asistencia regular ás clases e ás actividades programadas.

O profesor/a valerase das seguintes ferramentas para a avaliación do alumnado:

- Observación directa e seguimento de cada unha das sesións de clase.
- Seguimento do grao de estudo do repertorio na casa.
- Grao de participación e actitude en cada concerto e/ou audición.
- Probas puntuais de nivel, individuais ou en grupo, de calquera fragmento do repertorio a petición do profesor, se fose necesario.

Dada a importancia que a observación directa por parte do profesor ten nas ferramentas e procedementos de avaliación, o profesor/a levará conta destes aspectos por escrito nun rexistro ou diario de clase do que será responsable el mesmo co fin de dar

trazabilidade, transparencia e accesibilidade en todo momento á avaliación do alumnado.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

Técnicos: 40%. Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

Estéticos: 40%. Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

Actitudinais: 20%. Actitude e compromiso fronte á materia.

11.4 Ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F. do Centro (dispoñibles na páxina web)

Criterios para a ampliación de matrícula

Para proceder á ampliación de matrícula, o alumnos/a deberá demostrar nunha proba práctica que cumpre cos mínimos esixidos no curso no que está matriculado/a. Estes mínimos están na programación de cada curso.

Os criterios de avaliación serán:

- Facer un uso correcto da respiración e ter unha posición corporal e unha embocadura axeitada á práctica instrumental.
- Demostrar certo dominio sobre a calidade do son, timbre e afinación do instrumento.
- Amosar nos estudos, nas obras e nas escalas programadas que é capaz de superar todas as dificultades tanto técnicas do propio instrumento como de lectura que podan aparecer.

Os criterios de cualificación serán:

40%- Interpretación correcta das obras programadas

40%- Interpretación correcta dos estudos programados

20%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

A proba valorarase de 1 a 10 no que a partir do 5 a cualificación é positiva.

Se finalmente a ampliación do alumno/a se leva a cabo a cualificación da materia nese curso será a nota obtida nesta proba.

11.5 Medidas de recuperación

Dado o carácter continuo da formación instrumental, o/a alumno/a deberá acadar o nivel do curso a recuperar antes de abordar o repertorio do curso seguinte. Non obstante, dado que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do/a profesor/a, sendo aconsellable que o/a alumno/a asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Para os alumnos que suspendan algunha das avaliacións parciais do presente curso, realizarase un plan de traballo específico, baseado na programación didáctica da materia, que pode constar de novas actividades de reforzo e de avaliación nos aspectos que precisen de mellora. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos en maior medida nos aspectos non superados en trimestres anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. Así pois, no momento no que o alumno ou alumna supere ao longo do presente curso cada un dos obxectivos mínimos esixidos na avaliación ou avaliacións parciais que tivera pendentes, estas consideraranse superadas.

Para os alumnos que teñan a materia pendente do curso anterior realizarase un plan de traballo mais específico baseado na programación didáctica da materia e nos

puntos que necesiten de unha mais grande mellora por parte do alumno ou alumna, e que poderá constar de novas actividades e/ou recursos complementarios, que axuden a reforzar ditos aspectos. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos nos aspectos non superados en cursos anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. No momento no que o/a alumno/a supere cada un dos obxectivos mínimos esixidos para o curso que figure como pendente, poderase considerar superado o curso pendente correspondente.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor/a da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, .

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine si un alumno/a non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno/a deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá no seguinte:

- Interpretación da obra programada para o trimestre
- Catro estudos dos programados no trimestre (dous a elección do alumno e outros dous elixidos polo profesor/a)

- Lectura a primeira vista dun fragmento musical coas dificultades técnicas apropiadas ao curso actual.

-As escalas e arpejos programados no trimestre

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

-20% interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.

-20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.

-30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.

-5% Amosar unha facilidade de lectura acorde ao nivel na proba de primeira vista.

-25% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que está matriculado o alumno/a.

A cualificación da materia será a obtida na proba, e a non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias

Esta proba realizarana as/os alumnas/os que non teñan superados os contidos mínimos ao remate das clases ordinarias. O alumno deberá interpretar un número mínimo de 6 estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, as escalas e arpejos indicados na programación así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

-20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.

-20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.

-30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.

-30% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que esté matriculado o alumno/a.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

11.6 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza.

Será obrigatorio o uso de material pedagóxico orixinal (traballos, estudos e métodos) por parte do alumnado.

Listado orientador de obras e libros a utilizar no 2º curso do grao profesional:

Recórdase a necesidade de empregar material orixinal de métodos, estudos e obras.

Métodos:

Método completo para trombón.....	Arbans (Alessi)
Lip Slur.....	B. Edwards
Melodious Etudes	Bordogni
Selección de estudos do Concone, ...	Donald Reinhard
Etude Varie vol. 4	J. Naulais
Etude Varie vol. 7	J. Naulais
Método completo para trombón	A. Lafosse

Obras:

Choral Varie	R. Boutry
Romance	V. Ewald
Hasse Suite	J. A. Hasse
Tres Sympa	M. Galiegue
Sonata nº 4	J. E. Galliard
Sonata nº 5	J. E. Galliard
Concert Piece	A. Ostrander
Sonata en Re M	A. Caldara
Sonata en La m	B. Marcello IMC
Prelude et Divertissement	R. Clerise
Colnefor Suite	A. Bullard
Sang till Lotta	J. Sandstrom
La tarde con Jazz	R. Biveinis
Introduction et allegro martial	W. Dorsseleer

Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

Un Adagio	C. M. von Weber
Tubaroque	R. Boutry
Barcarole et Chanson Bachique	J. Semler-Collery
Suite Marine	J. M. Defaye
Cameos	G. Jacob

Obras de nivel semellante ás anteriores.

Temporalización:

Primeira avaliación:

- Método de escalas vol.1 Semicorcheas Si, Fa, Sol, Mi Slokar
- Método Flexibilidad 23-26 Miguel Badía

- Lip Slurs(8-10 lento/ 3-4rápido/ melódico 2) B. Edwards
- Método completo Sección semicorcheas 19-22 Arbans (Alessi)
- Etude Varie vol. 4 (11-14) J. Naulais
- Etude Varie vol. 7 (21-23) J. Naulais
- Melodious Etudes(1 y 2) Bordogni
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Segunda avaliación:

- Método de escalas vol.1 Semicorcheas Mib, Lab, La, Re Slokar
- Método Flexibilidad 26-28 Miguel Badía
- Lip Slurs(11-12 lento/5-6 rápido/ melódico 3) B. Edwards
- Método completo Semicorcheas 22-25 Arbans (Alessi)
- Método 65-72 A. Lafosse
- Etude Varie vol. 4 (15-17) J. Naulais
- Melodious Etudes(3 y 4) Bordogni
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Terceira avaliación:

- Método de escalas vol.1 Semicorcheas Do, Fa, Sol, Sib Slokar
- Método Flexibilidad 29-30 Miguel Badía
- Lip Slurs(13-15 lento/7 rápido/ melódico 4) B. Edwards
- Método completo Semicorcheas 25-28 Arbans (Alessi)
- Método 85-87 A. Lafosse
- Etudes Varies vol. 4 (18-22) J. Naulais
- Melodious Etudes (5 y 6) Bordogni
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

11.7 Adaptación en caso de docencia non presencial

Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 cabe a posibilidade de que nalgún momento do curso a clase teña que ser non presencial si así o ditaminan as autoridades sanitarias e educativas. Neste caso os medios a empregar para o

seguimento das clases serán gravacións do alumnado ou ben clases en rede cas plataformas e medios técnicos que permitan as autoridades educativas.

Dadas as características da ensinanza dos instrumentos de vento metal e a experiencia obtida durante o confinamento no terceiro trimestre do curso 19-20, os obxectivos, contidos e criterios de avaliación non variarán respecto á docencia presencial. As audicións en público pasan a ser *on line* co profesor ou gravacións do alumnado. Estas gravacións serán sen cortes si son de un só movemento, ou podendo ter cortes entre os diferentes movementos de ser o caso.

Sí se modifican os criterios de cualificación quedando como segue:

20%- Estudo individual e interpretación correcta das obras programadas

30%- Estudo individual e interpretación correcta dos estudos programados

20%- Actitude e compromiso fronte á materia.

30%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

No caso de que nun trimestre se den clases presenciais e non presenciais, a cualificación será ponderada segundo o número de clases habidas en cada modalidade.

12. Curso: 3º GRAO PROFESIONAL

12.1 Obxectivos

Empregar de forma correcta e permanente a respiración e relaxación á hora da práctica instrumental.

Mostrar control sobre a embocadura evitando vicios e colocando a boquilla correctamente.

Dominar a emisión.

Utilizar un volume de aire axeitado á hora de tocar aplicando os conceptos de continuidade de aire e igualdade sonora en todo o rexistro.

Progresar no control do son e a súa calidade.

Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Do, compases,...)

Controlar o pulso e favorecer unha fluidez interpretativa acorde co nivel.

Dominar a afinación das notas principais sabendo corrixilas no seu caso e profundizar na colocación doutras notas menos usuais.

Mellorar os dous tipos de legato, consolidar os signos coñecidos (>, , -) e iniciar o estudo do dobre picado.

Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.

Dominar o rexistro ata o Sib 4 e mellorar as notas pedais.

Desenvolver a memoria musical.

Desenvolver a lectura a primeira vista.

Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso e progresar no fraseo e a interpretación.

Dominar as escalas e tonalidades ata cinco alteracións.

Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.

Interpretar ante público con autocontrol participando ao menos en dúas audicións das organizadas e abarcando obras de diferentes estilos.

12.2 Contidos

Realización de exercicios de inspiración-expiración. Práctica da relaxación á hora de tocar. Nocións sobre a embocadura. Exercicios de emisión. Conceptos sobre o volume e a continuidade do aire. Estudo do son. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Traballo do pulso e da fluidez interpretativa a través do metrónomo. Estudo da afinación. Práctica das articulacións: picado, legato, signos e dobre picado. Traballo da coordinación. Estudo do rexistro. Desenvolvemento da memoria musical. Práctica da lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas, agónicas, fraseo e interpretación. Práctica das escalas e tonalidades ata cinco alteracións.

Seguimento do programa de leccións e exercicios establecido. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

12.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución.

A avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso. Utilizaranse pois procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

Dita avaliación será en todo caso obxectiva, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, transparente, xa que se aplicarán os criterios de avaliación e cualificación contidos nesta programación didáctica, e accesible, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza – aprendizaxe.

Criterios de avaliación

- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar as escalas co diferentes articulacións, controlando a emisión e a afinación.
- Interpretar os textos musicais cunha medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Interpretar un estudio ou un movemento dunha obra de memoria.
- Mostrar ó longo do curso a capacidade de aprendizaxe, adicación, esforzo e interese necesarios para o estudo do instrumento

Mínimos esixibles

1º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
2º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do trimestre nunha audición interpretando sempre obras do nivel.
3º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do trimestre nunha audición interpretando sempre obras do nivel.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Avaliación inicial ou de diagnóstico:** efectuarase unha avaliación inicial ó alumno/a ó comezo do curso co obxectivo de detectar as carencias e necesidades do alumnado. Procederase, en caso necesario, á incorporación na programación das aprendizaxes non adquiridas durante o curso anterior debido ó confinamento provocado polo COVID-19.
- **Avaliación continua** ou de progreso: efectuarase durante o curso en coordinación cos demais profesores do alumno/a, a través da observación constante da súa evolución e os exames e audicións correspondentes a cada trimestre.
- **Avaliacións de aproveitamento** e certificación de nivel: efectuaranse cada trimestre tendo en conta o proceso de avaliación continua, realizando tamén unha avaliación

final observando o grao de evolución desenvolto polo alumno dende a avaliación inicial.

- Actividades de **auto avaliación** do alumnado: mediante o proceso de preparación e realización de audicións cada trimestre, o alumnado poderá comprobar a eficacia do traballo realizado.
- Actividades de **recuperación** e reforzo: desenvolveranse no transcurso das clases do segundo e terceiro trimestre, atendendo ás necesidades específicas de cada alumno/a.

Aínda cando as audicións se consideren o punto culminante onde observar o desenvolvemento acadado polo alumno/a, a **avaliación continua** é a mais importante. É imprescindible para observar a constante evolución no alumno/a, así como para atender as súas posibles necesidades específicas ó longo de todo o curso.

Razóns pola que se require a súa asistencia regular ás clases e ás actividades programadas.

O profesor/a valerase das seguintes ferramentas para a avaliación do alumnado:

- Observación directa e seguimento de cada unha das sesións de clase.
- Seguimento do grao de estudo do repertorio na casa.
- Grao de participación e actitude en cada concerto e/ou audición.
- Probas puntuais de nivel, individuais ou en grupo, de calquera fragmento do repertorio a petición do profesor, se fose necesario.

Dada a importancia que a observación directa por parte do profesor ten nas ferramentas e procedementos de avaliación, o profesor/a levará conta destes aspectos por escrito nun rexistro ou diario de clase do que será responsable el mesmo co fin de dar trazabilidade, transparencia e accesibilidade en todo momento á avaliación do alumnado.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

Técnicos: 40%. Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

Estéticos: 40%. Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

Actitudinais: 20%. Actitude e compromiso fronte á materia.

12.4 Ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F. do Centro (disponibles na páxina web)

Criteria para a ampliación de matrícula

Para proceder á ampliación de matrícula, o alumnos/a deberá demostrar nunha proba práctica que cumpre cos mínimos esixidos no curso no que está matriculado/a. Estes mínimos están na programación de cada curso.

Os criterios de avaliación serán:

- Facer un uso correcto da respiración e ter unha posición corporal e unha embocadura axeitada á práctica instrumental.
- Demostrar certo dominio sobre a calidade do son, timbre e afinación do instrumento.
- Amosar nos estudos, nas obras e nas escalas programadas que é capaz de superar todas as dificultades tanto técnicas do propio instrumento como de lectura que podan aparecer.

Os criterios de cualificación serán:

40%- Interpretación correcta das obras programadas

40%- Interpretación correcta dos estudos programados

20%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

A proba valorarase de 1 a 10 no que a partir do 5 a cualificación é positiva.

Se finalmente a ampliación do alumno/a se leva a cabo a cualificación da materia nese curso será a nota obtida nesta proba.

12.5 Medidas de recuperación

Dado o carácter continuo da formación instrumental, o/a alumno/a deberá acadar o nivel do curso a recuperar antes de abordar o repertorio do curso seguinte. Non obstante, dado que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do/a profesor/a, sendo aconsellable que o/a alumno/a asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Para os alumnos que suspendan algunha das avaliacións parciais do presente curso, realizarase un plan de traballo específico, baseado na programación didáctica da materia, que pode constar de novas actividades de reforzo e de avaliación nos aspectos que precisen de mellora. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos en maior medida nos aspectos non superados en trimestres anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. Así pois, no momento no que o alumno ou alumna supere ao longo do presente curso cada un dos obxectivos mínimos esixidos na avaliación ou avaliacións parciais que tivera pendentes, estas consideraranse superadas.

Para os alumnos que teñan a materia pendente do curso anterior realizarase un plan de traballo mais específico baseado na programación didáctica da materia e nos puntos que necesiten de unha mais grande mellora por parte do alumno ou alumna, e que poderá constar de novas actividades e/ou recursos complementarios, que axuden a reforzar ditos aspectos. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos nos aspectos non superados en cursos anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. No momento no que o/a alumno/a

supere cada un dos obxectivos mínimos esixidos para o curso que figure como pendente, poderase considerar superado o curso pendente correspondente.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor/a da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, .

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine si un alumno/a non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno/a deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá no seguinte:

- Interpretación da obra programada para o trimestre
- Catro estudos dos programados no trimestre (dous a elección do alumno e outros dous elixidos polo profesor/a)
- Lectura a primeira vista dun fragmento musical coas dificultades técnicas apropiadas ao curso actual.
- As escalas e arpejos programados no trimestre

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.

- 30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.
- 5% Amosar unha facilidade de lectura acorde ao nivel na proba de primeira vista.
- 25% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que está matriculado o alumno/a.

A cualificación na materia será a obtida na proba, e a non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias

Esta proba realizarana as/os alumnas/os que non teñan superados os contidos mínimos ao remate das clases ordinarias. O alumno deberá interpretar un número mínimo de 6 estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, as escalas e arpejos indicados na programación así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.
- 30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.
- 30% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que esté matriculado o alumno/a.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

12.6 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza.

Será obrigatorio o uso de material pedagóxico orixinal (traballos, estudos e métodos) por parte do alumnado.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza, así como os libros de estudos e exercicios.

Listado orientador de obras e libros a utilizar no 3º curso do grao profesional:

Recórdase a necesidade de empregar material orixinal de métodos, estudos e obras.

Métodos:

30 Estudos in bass and tenor clefs	D. Uber S
Método de escalas Vol 2	B. Slokar
31 estudos brillantes	M.Bleger
Lip Slurs	B. Edwards
Método completo	Arbans (Alessi)
Melodious Etudes	Bordogni
Selección de estudos del Concone	Donald Reinhard
Probespiel test pieces for trombone	Edition Peters

Obras:

Sonata nº 2	J. E. Galliard
Sonata	G. Jacob
Concertpiece	H. Busser
Sonata nº 6	J. E. Galliard
Sonatina	B. Hummel
Sonata D-Dur	A. Caldara
Romance	A. Jorgensen
Sonata in A minor.	B. Marcello
Cavatine.....	C. Saint-saens
Romance	C. M Weber
Fantasia	S. Stojowski
Morceau Simphonique	A.Guilmant
Concerto	N. Rimsky-Korsakof

Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

Overwegingen	P. Cabus
Suite	W. S. Hartley
Andante	S. Leduc
Être ou ne pas Être	H. Tomasi

Obras de nivel semellante ás anteriores.

Temporalización:

Primeira avaliación:

• Lip Slurs(16-18 lento/8-9 rápido/ melódico 5)	B. Edwards
• Escalas Volumen 2 (Escala Si, Sol y Lab)	B. Slokar
• Método Completo (174-196Triple P)	Arban (Alessi).

- 30 estudos Estudos 1-5 Uber
- Melodious Etudes(7 y 8) Bordogni
- 31 Estudos brillantes(1,2 y 3) Bleger

Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Segunda avaliación:

- Lip Slurs(19-20 lento/10-11 rápido/ melódico 6) B. Edwards
- Escalas Volumen 2 (Escala Do, Re, Solb) B. Slokar
- Método Completo (196-205. Doble) ARBAN (Alessi).
- 30 estudos Estudos 6-10 Uber
- Melodious Etudes(9-10) Bordogni
- 31 Estudos brillantes(4-6) Bleger.
- Estudo dos extractos orquestais: Tuba mirum del Requiem de W.A.Mozart
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Terceira avaliación:

- Lip Slurs(21-22 lento/12-13 rápido/ melódico 7) B.Edwards
- Escalas Volumen 2 (La, Fa,Mi) B. Slokar
- 30 estudos Estudos 11-15 Uber
- Melodious Etudes(11-12) Bordogni
- 31 Estudos brillantes(7-9) Bleger.
- Estudo dos extractos orquestais: La gazza ladra de G. Rossini
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

12.7 Adaptación en caso de docencia non presencial

Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 cabe a posibilidade de que nalgún momento do curso a clase teña que ser non presencial si así o ditaminan as autoridades sanitarias e educativas. Neste caso os medios a empregar para o seguimento das clases serán gravacións do alumnado ou ben clases en rede cas plataformas e medios técnicos que permitan as autoridades educativas.

Dadas as características da ensinanza dos instrumentos de vento metal e a experiencia obtida durante o confinamento no terceiro trimestre do curso 19-20, os obxectivos, contidos e criterios de avaliación non variarán respecto á docencia presencial. As audicións en público pasan a ser *on line* co profesor ou gravacións do alumnado. Estas gravacións serán sen cortes si son de un só movemento, ou podendo ter cortes entre os diferentes movementos de ser o caso.

Sí se modifican os criterios de cualificación quedando como segue:

20%- Estudo individual e interpretación correcta das obras programadas

30%- Estudo individual e interpretación correcta dos estudos programados

20%- Actitude e compromiso fronte á materia.

30%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

No caso de que nun trimestre se den clases presencias e non presenciais, a cualificación será ponderada segundo o número de clases habidas en cada modalidade.

13. Curso: 4º GRAO PROFESIONAL

13.1 Obxectivos

Empregar de forma correcta e permanente a respiración e relaxación á hora da práctica instrumental.

Mostrar control sobre a embocadura evitando vicios e colocando a boquilla correctamente.

Dominar a emisión.

Utilizar un volume de aire axeitado á hora de tocar aplicando os conceptos de continuidade de aire e igualdade sonora en todo o rexistro.

Progresar no control do son e a súa calidade.

Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Do, compases,...)

Controlar o pulso e favorecer unha fluidez interpretativa acorde co nivel.

Consolidar a afinación en todo o rexistro corrixindo cando sexa necesario.

Perfeccionar os dous tipos de legato, os signos coñecidos (>, :, –)e mellorar o o dobre picado.

Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.

Dominar o rexistro ata o Si 4 e perfeccionar as notas pedais.

Desenvolver a memoria musical.

Desenvolver a lectura a primeira vista.

Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso e progresar no fraseo e a interpretación.

Dominar as escalas e tonalidades ata seis alteracións.

Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.

Interpretar ante público con autocontrol participando ao menos en dúas audicións das organizadas e abarcando obras de diferentes estilos.

13.2 Contidos

Realización de exercicios de inspiración-expiración. Práctica da relaxación á hora de tocar. Nocións sobre a embocadura. Exercicios de emisión. Conceptos sobre o volume e a continuidade do aire. Estudo do son. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Traballo do pulso e da fluidez interpretativa a través do

metrónimo. Estudo da afinación. Práctica das articulacións: picado, legato, signos e dobre picado. Traballo da coordinación. Estudo do rexistro. Desenvolvemento da memoria musical. Práctica da lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas, agónicas, fraseo e interpretación. Práctica das escalas e tonalidades ata seis alteracións. Seguimento do programa de leccións e exercicios establecido. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

13.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución.

A avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso. Utilizaranse pois procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

Dita avaliación será en todo caso obxectiva, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, transparente, xa que se aplicarán os criterios de avaliación e cualificación contidos nesta programación didáctica, e accesible, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza – aprendizaxe.

Criterios de avaliación

- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar as escalas co diferentes articulacións, controlando a emisión e a afinación.
- Interpretar os textos musicais cunha medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Interpretar un estudio ou un movemento dunha obra de memoria.
- Mostrar ó longo do curso a capacidade de aprendizaxe, adicación, esforzo e interese necesarios para o estudo do instrumento.

Mínimos esixibles

1º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
2º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do trimestre nunha audición interpretando sempre obras do nivel.
3º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do trimestre nunha audición interpretando sempre obras do nivel.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Avaliación inicial ou de diagnóstico:** efectuarase unha avaliación inicial ó alumno/a ó comezo do curso co obxectivo de detectar as carencias e necesidades do alumnado. Procederase, en caso necesario, á incorporación na programación das aprendizaxes non adquiridas durante o curso anterior debido ó confinamento provocado polo COVID-19.
- **Avaliación continua** ou de progreso: efectuarase durante o curso en coordinación cos demais profesores do alumno/a, a través da observación constante da súa evolución e os exames e audicións correspondentes a cada trimestre.
- **Avaliacións de aproveitamento** e certificación de nivel: efectuaranse cada trimestre tendo en conta o proceso de avaliación continua, realizando tamén unha avaliación

final observando o grao de evolución desenvolto polo alumno dende a avaliación inicial.

- Actividades de **auto avaliación** do alumnado: mediante o proceso de preparación e realización de audicións cada trimestre, o alumnado poderá comprobar a eficacia do traballo realizado.
- Actividades de **recuperación** e reforzo: desenvolveranse no transcurso das clases do segundo e terceiro trimestre, atendendo ás necesidades específicas de cada alumno/a.

Aínda cando as audicións se consideren o punto culminante onde observar o desenvolvemento acadado polo alumno/a, a **avaliación continua** é a mais importante. É imprescindible para observar a constante evolución no alumno/a, así como para atender as súas posibles necesidades específicas ó longo de todo o curso.

Razóns pola que se require a súa asistencia regular ás clases e ás actividades programadas.

O profesor/a valerase das seguintes ferramentas para a avaliación do alumnado:

- Observación directa e seguimento de cada unha das sesións de clase.
- Seguimento do grao de estudo do repertorio na casa.
- Grao de participación e actitude en cada concerto e/ou audición.
- Probas puntuais de nivel, individuais ou en grupo, de calquera fragmento do repertorio a petición do profesor, se fose necesario.

Dada a importancia que a observación directa por parte do profesor ten nas ferramentas e procedementos de avaliación, o profesor/a levará conta destes aspectos por escrito nun rexistro ou diario de clase do que será responsable el mesmo co fin de dar trazabilidade, transparencia e accesibilidade en todo momento á avaliación do alumnado.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

Técnicos: 40%. Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

Estéticos: 40%. Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

Actitudinais: 20%. Actitude e compromiso fronte á materia.

13.4 Ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F. do Centro (disponibles na páxina web)

Criterios para a ampliación de matrícula

Para proceder á ampliación de matrícula, o alumnos/a deberá demostrar nunha proba práctica que cumpre cos mínimos esixidos no curso no que está matriculado/a. Estes mínimos están na programación de cada curso.

Os criterios de avaliación serán:

- Facer un uso correcto da respiración e ter unha posición corporal axeitada á práctica instrumental.
- Demostrar dominio sobre a calidade do son, timbre e afinación do instrumento.
- Amosar nos estudos, nas obras e nas escalas programadas que é capaz de superar todas as dificultades tanto técnicas do propio instrumento como de lectura que podan aparecer.

Os criterios de cualificación serán:

40%- Interpretación correcta das obras programadas

40%- Interpretación correcta dos estudos programados

20%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

A proba valorarase de 1 a 10 no que a partir do 5 a cualificación é positiva.

Se finalmente a ampliación do alumno/a se leva a cabo a cualificación da materia nese curso será a nota obtida nesta proba.

13.5 Medidas de recuperación

Dado o carácter continuo da formación instrumental, o/a alumno/a deberá acadar o nivel do curso a recuperar antes de abordar o repertorio do curso seguinte. Non obstante, dado que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do/a profesor/a, sendo aconsellable que o/a alumno/a asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Para os alumnos que suspendan algunha das avaliacións parciais do presente curso, realizarase un plan de traballo específico, baseado na programación didáctica da materia, que pode constar de novas actividades de reforzo e de avaliación nos aspectos que precisen de mellora. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos en maior medida nos aspectos non superados en trimestres anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. Así pois, no momento no que o alumno ou alumna supere ao longo do presente curso cada un dos obxectivos mínimos esixidos na avaliación ou avaliacións parciais que tivera pendentes, estas consideraranse superadas.

Para os alumnos que teñan a materia pendente do curso anterior realizarase un plan de traballo mais específico baseado na programación didáctica da materia e nos puntos que necesiten de unha mais grande mellora por parte do alumno ou alumna, e que poderá constar de novas actividades e/ou recursos complementarios, que axuden a reforzar ditos aspectos. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos nos aspectos non superados en cursos anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. No momento no que o/a alumno/a

supere cada un dos obxectivos mínimos esixidos para o curso que figure como pendente, poderase considerar superado o curso pendente correspondente.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor/a da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, .

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine si un alumno/a non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno/a deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá no seguinte:

- Interpretación da obra programada para o trimestre
- Catro estudos dos programados no trimestre (dous a elección do alumno e outros dous elixidos polo profesor/a)
- Lectura a primeira vista dun fragmento musical coas dificultades técnicas apropiadas ao curso actual.
- As escalas e arpejos programados no trimestre

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.

- 30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.
- 5% Amosar unha facilidade de lectura acorde ao nivel na proba de primeira vista.
- 25% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que está matriculado o alumno/a.

A cualificación da materia será a obtida na proba, e a non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias

Esta proba realizarana as/os alumnas/os que non teñan superados os contidos mínimos ao remate das clases ordinarias. O alumno deberá interpretar un número mínimo de 6 estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, as escalas e arpejos indicados na programación así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.
- 30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.
- 30% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que esté matriculado o alumno/a.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

13.6 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza.

Será obrigatorio o uso de material pedagóxico orixinal (traballos, estudos e métodos) por parte do alumnado.

Listado orientativo de obras e libros a utilizar no 4º curso do grao profesional:

Recórdase a necesidade de empregar material orixinal de métodos, estudos e obras.

Métodos:

Melodious Etudes	Bordogni
Lip Slurs	B. Edwards
Flexibility	C. Colin
Probenspiel test pieces for trombone	Edition Peters
Método de escalas Vol 2	B. Slokar
30 estudos en forma de recreación	G. Picherau
31 estudos brillantes	M.Bleger
12 Fantasias	G. P. Telemann
Etudes varies 8	J. Naulais

Obras con acompañamento de piano:

Sonata	J. Hubeau
Concerto	A. Arutunian
Concerto en Eb (1º Mov.)	J.B.G. Neruda

Sonata	T. Hansen
Solo de concurso	T. Charlier
Morceau de concert	Penequin
Rondo for Lifey	L. Bernstein
Badinage	E. Bozza
Sonata VIII	A. Corelli
Invocation	R. Starer
Concert Étude	Goedicke

Obras:

Sonatina	J. Boda
Homenaje a Bach	E. Bozza
Sonata vox Gabrieli	S. Sulek
Andante et Allegro	J. Barat
Cavatine	C. Saint-Saens
Romance	C.M Weber
Fantasia	S. Stojowski
Morceau Simphonique	A.Guilmant
Concerto	N. Rimsky-Korsakoff
Romance	C. M. Von Weber
Sonata La m	B. Marcello
Étude de Concert	M. Poot
Concertino	E. Sachse
Concerto nº1	V. Blazhevich
Fantasia	E. Desportes
Sonata nº 3	J. E. Galliard
Sonatina	B. Kelly
Impromptu (versión difícil)	A. Massis

Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

Air et Final ..... R. Planel
 Concertino Basso ..... R. Lieb
 Fantasia ..... Sy Brandon
 Obras de nivel semellante ás anteriores.

Temporalización:

Primeira avaliación:

- Lip Slurs(23-25 lento/12-13 rápido/ melódico 7) B. Edwards
- Flexibility 1-5 C. Colin
- Escalas Volumen 2 Escala de Sib, Si, La B. Slokar
- 30 recreaciones(1-4) G. Picherau
- Melodious Etudes(13 al 15) BORDOGNI
- 31 Estudios brillantes(10 a 12) BLEGER
- Fantasias I Telemann
- Etudes varies 8 (1-4) J. Naulais
- Estudo extractos orquestais: Marcha húngara de H. Berlioz, Tannhauser de Wagner
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Segunda avaliación:

- Lip Slurs(26-29 lento/14-15rápido/ melódico 8) Brad Edwards
- Flexibility 6-9 C. Colin
- Escalas Volumen 2 Escala de Do, Solb, Re. B. Slokar
- 30 recreaciones (5-9) G. Picherau
- 31 Estudios brillantes(13-15) BLEGER

- Melodious Etudes(16 y 17) **BORDOGNI**
- Fantasias II **Telemann**
- Etudes varies 8 (5-9) **J. Naulais**
- Estudo dos extractos orquestais: 3º Mahler e Lohengrin de R. Wagner
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Terceira avaliación:

- Lip Slurs(30-33 lento/16-17 rápido/ melódico 9) **B. EDWARDS**
- Flexibility 10-14 **C. Colin**
- Escalas Volumen 2 Escala de Fa, Mib, Lab **B. Slokar**
- 30 recreaciones (10-14) **G. Picherau**
- 31 Estudios brillantes (16-20) **M. Bleger**
- Fantasias III **Telemann**
- Melodious Etudes(18-19) **M. Bordognil**
- Etudes varies 8 (10-13) **J. Naulais**
- Estudo dos extractos orquestais: Pulcinella de I. Stravinsky, Scherezade de R. Korsakov, La pascua Rusa de R. Korsakov
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

13.7 Adaptación en caso de docencia non presencial

Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 cabe a posibilidade de que nalgún momento do curso a clase teña que ser non presencial si así o ditaminan as autoridades sanitarias e educativas. Neste caso os medios a empregar para o seguimento das clases serán gravacións do alumnado ou ben clases en rede cas plataformas e medios técnicos que permitan as autoridades educativas.

Dadas as características da ensinanza dos instrumentos de vento metal e a experiencia obtida durante o confinamento no terceiro trimestre do curso 19-20, os obxectivos, contidos e criterios de avaliación non variarán respecto á docencia presencial. As audicións en público pasan a ser *on line* co profesor ou gravacións do

alumnado. Estas gravacións serán sen cortes si son de un só movemento, ou podendo ter cortes entre os diferentes movementos de ser o caso.

Sí se modifican os criterios de cualificación quedando como segue:

20%- Estudo individual e interpretación correcta das obras programadas

30%- Estudo individual e interpretación correcta dos estudos programados

20%- Actitude e compromiso fronte á materia.

30%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

No caso de que nun trimestre se den clases presenciais e non presenciais, a cualificación será ponderada segundo o número de clases habidas en cada modalidade.

14. Curso: 5º GRAO PROFESIONAL

14.1 Obxectivos

Empregar de forma correcta e permanente a respiración e relaxación á hora da práctica instrumental.

Mostrar control sobre a embocadura evitando vicios e colocando a boquilla correctamente.

Dominar a emisión.

Utilizar un volume de aire axeitado á hora de tocar aplicando os conceptos de continuidade de aire e igualdade sonora en todo o rexistro.

Consolidar o control e calidade do son.

Dominar suficientemente os requirimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Do, compases,...)

Controlar o pulso e favorecer unha fluidez interpretativa acorde co nivel.

Mostrar un uso correcto da afinación en todo o rexistro.

Dominar os dous tipos de legato, os signos coñecidos (>, ;, -), consolidar o dobre picado e iniciar o estudo do triplo picado e dos trinos de beizo.

Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.

Dominar o rexistro ata o Do 4 e consolidar as notas pedais.

Desenvolver a memoria musical.

Desenvolver a lectura a primeira vista.

Ampliar as dinámicas e agóxicas segundo os requerimentos do curso e perfeccionar o fraseo e a interpretación.

Dominar as escalas e tonalidades ata sete alteracións.

Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.

Interpretar ante público con autocontrol participando ao menos en dúas audicións das organizadas e abarcando obras de diferentes estilos.

14.2 Contidos

Realización de exercicios de inspiración-expiración. Práctica da relaxación á hora de tocar. Nocións sobre a embocadura. Exercicios de emisión. Conceptos sobre o volume e a continuidade do aire. Estudo do son. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Traballo do pulso e da fluidez interpretativa a través do metrónomo. Estudo da afinación. Práctica das articulacións: picado, legato, signos, dobre picado, triplo picado e trinos de beizo. Traballo da coordinación. Estudo do rexistro. Desenvolvemento da memoria musical. Práctica da lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas, agóxicas, fraseo e interpretación. Práctica das escalas e tonalidades ata sete alteracións. Seguimento do programa de leccións e exercicios establecido. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

14.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución.

A avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera

momento do curso. Utilizaranse pois procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

Dita avaliación será en todo caso obxectiva, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, transparente, xa que se aplicarán os criterios de avaliación e cualificación contidos nesta programación didáctica, e accesible, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza – aprendizaxe.

Criterios de avaliación

- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar as escalas co diferentes articulacións, controlando a emisión e a afinación.
- Interpretar os textos musicais cunha medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Interpretar un estudio ou un movemento dunha obra de memoria.
- Mostrar ó longo do curso a capacidade de aprendizaxe, adicación, esforzo e interese necesarios para o estudo do instrumento

Mínimos esixibles

1º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
2º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre

Participar dentro do trimestre nunha audición interpretando sempre obras do nivel.
3º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do trimestre nunha audición interpretando sempre obras do nivel.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Avaliación inicial ou de diagnóstico:** efectuarase unha avaliación inicial ó alumno/a ó comezo do curso co obxectivo de detectar as carencias e necesidades do alumnado. Procederase, en caso necesario, á incorporación na programación das aprendizaxes non adquiridas durante o curso anterior debido ó confinamento provocado polo COVID-19.
  - **Avaliación continua** ou de progreso: efectuarase durante o curso en coordinación cos demais profesores do alumno/a, a través da observación constante da súa evolución e os exames e audicións correspondentes a cada trimestre.
  - **Avaliacións de aproveitamento** e certificación de nivel: efectuaranse cada trimestre tendo en conta o proceso de avaliación continua, realizando tamén unha avaliación final observando o grao de evolución desenvolto polo alumno dende a avaliación inicial.
  - Actividades de **auto avaliación** do alumnado: mediante o proceso de preparación e realización de audicións cada trimestre, o alumnado poderá comprobar a eficacia do traballo realizado.
  - Actividades de **recuperación** e reforzo: desenvolveranse no transcurso das clases do segundo e terceiro trimestre, atendendo ás necesidades específicas de cada alumno/a.
- Aínda cando as audicións se consideren o punto culminante onde observar o desenvolvemento acadado polo alumno/a, a **avaliación continua** é a mais importante.

É imprescindible para observar a constante evolución no alumno/a, así como para atender as súas posibles necesidades específicas ó longo de todo o curso.

Razóns pola que se require a súa asistencia regular ás clases e ás actividades programadas.

O profesor/a valerase das seguintes ferramentas para a avaliación do alumnado:

- Observación directa e seguimento de cada unha das sesións de clase.
- Seguimento do grao de estudo do repertorio na casa.
- Grao de participación e actitude en cada concerto e/ou audición.
- Probas puntuais de nivel, individuais ou en grupo, de calquera fragmento do repertorio a petición do profesor, se fose necesario.

Dada a importancia que a observación directa por parte do profesor ten nas ferramentas e procedementos de avaliación, o profesor/a levará conta destes aspectos por escrito nun rexistro ou diario de clase do que será responsable el mesmo co fin de dar trazabilidade, transparencia e accesibilidade en todo momento á avaliación do alumnado.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

Técnicos: 40%. Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

Estéticos: 40%. Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

Actitudinais: 20%. Actitude e compromiso fronte á materia.

14.4 Ampliación de matrícula

O procedemento para a solicitude e resolución de ampliación de matrícula pódese consultar nas N.O.F. do Centro (dispoñibles na páxina web)

Criterios para a ampliación de matrícula

Para proceder á ampliación de matrícula, o alumnos/a deberá demostrar nunha proba práctica que cumpre cos mínimos esixidos no curso no que está matriculado/a. Estes mínimos está na programación de cada curso.

Os criterios de avaliación serán:

- Facer un uso correcto da respiración e ter unha posición corporal e unha embocadura axeitada á práctica instrumental.
- Demostrar certo dominio sobre a calidade do son, timbre e afinación do instrumento.
- Amosar nos estudos, nas obras e nas escalas programadas que é capaz de superar todas as dificultades tanto técnicas do propio instrumento como de lectura que podan aparecer.

Os criterios de cualificación serán:

40%- Interpretación correcta das obras programadas

40%- Interpretación correcta dos estudos programados

20%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

A proba valorarase de 1 a 10 no que a partir do 5 a cualificación é positiva.

Se finalmente a ampliación do alumno/a se leva a cabo a cualificación da materia nese curso será a nota obtida nesta proba.

14.5 Medidas de recuperación

Dado o carácter continuo da formación instrumental, o/a alumno/a deberá acadar o nivel do curso a recuperar antes de abordar o repertorio do curso seguinte. Non obstante, dado que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do/a profesor/a, sendo aconsellable que o/a alumno/a asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Para os alumnos que suspendan algunha das avaliacións parciais do presente curso, realizarase un plan de traballo específico, baseado na programación didáctica da materia, que pode constar de novas actividades de reforzo e de avaliación nos aspectos que precisen de mellora. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos en maior medida nos aspectos non superados en trimestres anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. Así pois, no momento no que o alumno ou alumna supere ao longo do presente curso cada un dos obxectivos mínimos esixidos na avaliación ou avaliacións parciais que tivera pendentes, estas consideraranse superadas.

Para os alumnos que teñan a materia pendente do curso anterior realizarase un plan de traballo mais específico baseado na programación didáctica da materia e nos puntos que necesiten de unha mais grande mellora por parte do alumno ou alumna, e que poderá constar de novas actividades e/ou recursos complementarios, que axuden a reforzar ditos aspectos. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos nos aspectos non superados en cursos anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. No momento no que o/a alumno/a supere cada un dos obxectivos mínimos esixidos para o curso que figure como pendente, poderase considerar superado o curso pendente correspondente.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor/a da materia considera que non ten os datos necesarios

para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, .

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine si un alumno/a non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno/a deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá no seguinte:

- Interpretación da obra programada para o trimestre
- Catro estudos dos programados no trimestre (dous a elección do alumno e outros dous elixidos polo profesor/a)
- Lectura a primeira vista dun fragmento musical coas dificultades técnicas apropiadas ao curso actual.
- As escalas e arpejos programados no trimestre

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.
- 30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.
- 5% Amosar unha facilidade de lectura acorde ao nivel na proba de primeira vista.
- 25% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que estea matriculado o alumno/a.

A cualificación da materia será a obtida na proba, e a non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias

Esta proba realizarana as/os alumnas/os que non teñan superados os contidos mínimos ao remate das clases ordinarias. O alumno deberá interpretar un número mínimo de 6 estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, as escalas e arpejos indicados na programación así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.
- 30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.
- 30% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que esté matriculado o alumno/a.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

14.6 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza.

Será obrigatorio o uso de material pedagóxico orixinal (traballos, estudos e métodos) por parte do alumnado.

Listado orientador de obras e libros a utilizar no 5º curso do grao profesional:

Recórdase a necesidade de empregar material orixinal de métodos, estudos e obras.

Métodos:

Melodious Etudes	M. Bordogni .
Lip Slurs	B. Edwards
Flexibility	C. Colin
Probespiel test pieces for trombone	Edition Peters
Método de escalas Vol 2	B. Slokar
30 estudos en forma de recreación	G. Picherau
34 Etudes	F. Vobaron
12 Fantasias	G. P. Telemann
Etudes varies 8	J. Naulais
Études Variées Vol. 5	J. Naulais

Obras con acompañamento de piano:

Concerto en Eb (1º Mov)	J. N. Hummel
Concerto en Eb (1º Mov)	J. Haydn
Concertpiece Opus 11 & 12	V. Brandt
Concerto	A. Arutunian
Concerto en Eb	J.B.G. Neruda
Fantasia Eslava	C. Höhne
Sonatina	J. Français

Solo de concours ..... T. Charlier

Obras:

Impromptu ..... E. Bigot
 Sonata ..... A. Crosby
 Cavatine ..... C. Saint-Saëns
 Sonatina ..... K. Serocki
 Sonata ..... S. Sulek
 Sonata nº 1 ..... A. Vivaldi
 Morceau Symphonique ..... A. Guilmant
 Hommage a Bach ..... E. Bozza
 Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras trombón solo

Carisero Cardo, para servirle ..... E. Diago
 Entrada ..... A. Lewi-Richter
 Elegy for Mippy ..... L. Bernstein
 Are you ready? ..... J. Escribano
 Los ratones ..... R. Oteos

Obras Trombón Baixo:

Concert Study ..... J. Horovitz
 Fantaisie ..... P. Petit
 Koncertantes Allegro ..... A. Lebedjev
 Introduction, Romance et Allegro ..... P. Lantier
 Obras de nivel semellante ás anteriores.

Temporalización:

Primeira avaliación:

- Lip Slurs(34-36 lento/18-19 rápido/ melódico 10-11) B. Edwards
- Método de escalas Vol 2 Menores B. Slokar
- 12 Fantasía VII G.P. Telemann
- Études Variées Vol. 5 (1-3) J. Naulais
- Melodious Etudes (18-20) M. Bordogni
- Etudes variées Vol 8 (14-15) J. Naulais
- 34 Etudes (1-3) F. Vobaron
- Estudo dos extractos orquestrais: Bolero de Ravel e 3ª sinfonía de Saint-Saens.
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Segunda avaliación:

- Lip Slurs(38-40 lento/20-21 rápido/ melódico 12-13) B. EDWARDS
- Método de escalas Vol 2 Mayores intervalos B. Slokar
- 12 Fantasía VIII G.P. Telemann
- Études Variées Vol. 5 (4-6) J. Naulais
- Melodious Etudes (21-24) M. BORDOGNI
- Etudes variées Vol 8 (16-18) J. Naulais
- 34 Etudes (4-6) F. Vobaron
- Estudo dos extractos orquestrais: Requiem de Mozart, Walkirias de Wagner.
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

Terceira avaliación:

- Lip Slurs(41-45 lento/22-23 rápido/ melódico 14-15) B. EDWARDS
- Método de escalas Vol 2 Mayores intervalos B. Slokar

- 12 Fantasía XII G.P. Teleman
- Études Variées Vol. 5 (7-8) J. Naulais
- 34 Etudes (8-10) F. Vobaron
- Melodious Etudes (26-28) M. BORDOGNI
- Estudo dos extractos orquestais: Pinos de Roma de O. Respighi. Metamorfosis de P. Hindemith.
- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.

14.7 Adaptación en caso de docencia non presencial

Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 cabe a posibilidade de que nalgún momento do curso a clase teña que ser non presencial si así o ditaminan as autoridades sanitarias e educativas. Neste caso os medios a empregar para o seguimento das clases serán gravacións do alumnado ou ben clases en rede cas plataformas e medios técnicos que permitan as autoridades educativas.

Dadas as características da ensinanza dos instrumentos de vento metal e a experiencia obtida durante o confinamento no terceiro trimestre do curso 19-20, os obxectivos, contidos e criterios de avaliación non variarán respecto á docencia presencial. As audicións en público pasan a ser on line co profesor ou gravacións do alumnado. Estas gravacións serán sen cortes si son de un só movemento, ou podendo ter cortes entre os diferentes movementos de ser o caso.

Sí se modifican os criterios de cualificación quedando como segue:

20%- Estudo individual e interpretación correcta das obras programadas

30%- Estudo individual e interpretación correcta dos estudos programados

20%- Actitude e compromiso fronte á materia.

30%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

No caso de que nun trimestre se den clases presenciais e non presenciais, a cualificación será ponderada segundo o número de clases habidas en cada modalidade.

15. Curso: 6º GRAO PROFESIONAL

15.1 Obxectivos

Empregar de forma correcta e permanente a respiración e relaxación á hora da práctica instrumental.

Mostrar control sobre a embocadura evitando vicios e colocando a boquilla correctamente.

Dominar a emisión.

Utilizar un volume de aire axeitado á hora de tocar aplicando os conceptos de continuidade de aire e igualdade sonora en todo o rexistro.

Mostrar un son de calidade.

Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Do, compases,...)

Controlar o pulso e favorecer unha fluidez interpretativa acorde co nivel.

Mostrar un uso correcto da afinación en todo o rexistro.

Dominar os dous tipos de legato, os signos coñecidos (>, ·, –), o dobre picado e mellorar o triplo picado e os trinos de beizo.

Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.

Dominar o rexistro ata o Do# 4 e as notas pedais.

Desenvolver a memoria musical.

Desenvolver a lectura a primeira vista.

Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso e consolidar o fraseo e a interpretación.

Dominar as escalas e tonalidades ata sete alteracións.

Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.

Interpretar ante público con autocontrol participando ao menos en dúas audicións das organizadas e abarcando obras de diferentes estilos.

15.2 Contidos

Realización de exercicios de inspiración-expiración. Práctica da relaxación á hora de tocar. Nocións sobre a embocadura. Exercicios de emisión. Conceptos sobre o volume e a continuidade do aire. Estudo do son. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Traballo do pulso e da fluidez interpretativa a través do metrónomo. Estudo da afinación. Práctica das articulacións: picado, legato, signos, dobre picado, triplo picado e trinos de beizo. Traballo da coordinación. Estudo do rexistro. Desenvolvemento da memoria musical. Práctica da lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas, agónicas, fraseo e interpretación. Práctica das escalas e tonalidades ata sete alteracións. Seguimento do programa de leccións e exercicios establecido. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

15.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución.

A avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso. Utilizaranse pois procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

Dita avaliación será en todo caso obxectiva, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, transparente, xa que se aplicarán os criterios de avaliación e cualificación contidos nesta programación didáctica, e accesible, dado que alumnado e

familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza – aprendizaxe.

Criterios de avaliación

- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar as escalas co diferentes articulacións, controlando a emisión e a afinación.
- Interpretar os textos musicais cunha medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Interpretar un estudio ou un movemento dunha obra de memoria.
- Mostrar ó longo do curso a capacidade de aprendizaxe, adicación, esforzo e interese necesarios para o estudo do instrumento.

Mínimos esixibles

1º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
2º trimestre
Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza en cada trimestre
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre
Participar dentro do trimestre nunha audición interpretando sempre obras do nivel.
3º trimestre
Interpretar un recital fin de curso cun mínimo de tres obras de diferentes estilos e de dificultade acorde ao curso.
Interpretación de memoria dun estudo, obra ou movemento dunha peza no recital.
Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.
Mellorar a técnica respiratoria, a embocadura, a emisión, a través do traballo programado para o trimestre

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Avaliación inicial ou de diagnóstico:** efectuarase unha avaliación inicial ó alumno/a ó comezo do curso co obxectivo de detectar as carencias e necesidades do alumnado. Procederase, en caso necesario, á incorporación na programación das aprendizaxes non adquiridas durante o curso anterior debido ó confinamento provocado polo COVID-19.
- **Avaliación continua** ou de progreso: efectuarase durante o curso en coordinación cos demais profesores do alumno/a, a través da observación constante da súa evolución e os exames e audicións correspondentes a cada trimestre.
- **Avaliacións de aproveitamento** e certificación de nivel: efectuaranse cada trimestre tendo en conta o proceso de avaliación continua, realizando tamén unha avaliación final observando o grao de evolución desenvolto polo alumno dende a avaliación inicial.
- Actividades de **auto avaliación** do alumnado: mediante o proceso de preparación e realización de audicións cada trimestre, o alumnado poderá comprobar a eficacia do traballo realizado.
- Actividades de **recuperación** e reforzo: desenvolveranse no transcurso das clases do segundo e terceiro trimestre, atendendo ás necesidades específicas de cada alumno/a.

Aínda cando as audicións se consideren o punto culminante onde observar o desenvolvemento acadado polo alumno/a, a **avaliación continua** é a mais importante. É imprescindible para observar a constante evolución no alumno/a, así como para atender as súas posibles necesidades específicas ó longo de todo o curso.

Razóns pola que se require a súa asistencia regular ás clases e ás actividades programadas.

O profesor/a valerase das seguintes ferramentas para a avaliación do alumnado:

- Observación directa e seguimento de cada unha das sesións de clase.
- Seguimento do grao de estudo do repertorio na casa.
- Grao de participación e actitude en cada concerto e/ou audición.

- Probas puntuais de nivel, individuais ou en grupo, de calquera fragmento do repertorio a petición do profesor, se fose necesario.

Dada a importancia que a observación directa por parte do profesor ten nas ferramentas e procedementos de avaliación, o profesor/a levará conta destes aspectos por escrito nun rexistro ou diario de clase do que será responsable el mesmo co fin de dar trazabilidade, transparencia e accesibilidade en todo momento á avaliación do alumnado.

Criterios de cualificación

- Neste curso a cualificación final será a resultante da nota da audición final (40%) e a media do curso completo (60%).

- **Os criterios de cualificación dos trimestres 1º, 2º e 3º son:**

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

Técnicos: 40%. Técnica, respiración, embocadura, hixiene postural ...

Estéticos: 40%. Interpretación, estilo, fraseo, coherencia estilística...

Actitudinais: 20%. Actitude e compromiso fronte á materia.

- **Os criterios de cualificación da audición final** son os seguintes e a sua consecución medirase a través dunha rúbrica de avaliación:

15%- Respiración

15%- Son

15%- Afinación

15%- Expresión e estilo

15%- Articulación

10%- Precisión rítmica

10%- Memoria

5%- Postura y presencia escénica.

Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 si a audición non é posible realizala no centro, realizarase a través de gravacións das obras programadas.

15.4 Medidas de recuperación

Dado o carácter continuo da formación instrumental, o/a alumno/a deberá acadar o nivel do curso a recuperar antes de abordar o repertorio do curso seguinte. Non obstante, dado que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do/a profesor/a, sendo aconsellable que o/a alumno/a asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Para os alumnos que suspendan algunha das avaliacións parciais do presente curso, realizarase un plan de traballo específico, baseado na programación didáctica da materia, que pode constar de novas actividades de reforzo e de avaliación nos aspectos que precisen de mellora. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito de centrarnos en maior medida nos aspectos non superados en trimestres anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. Así pois, no momento no que o alumno ou alumna supere ao longo do presente curso cada un dos obxectivos mínimos esixidos na avaliación ou avaliacións parciais que tivera pendentes, estas consideraranse superadas.

Para os alumnos que teñan a materia pendente do curso anterior realizarase un plan de traballo mais específico baseado na programación didáctica da materia e nos puntos que necesiten de unha mais grande mellora por parte do alumno ou alumna, e que poderá constar de novas actividades e/ou recursos complementarios, que axuden a reforzar ditos aspectos. Dadas as peculiaridades da aprendizaxe instrumental, o feito

de centrarnos nos aspectos non superados en cursos anteriores non ten por que supor unha desviación dos obxectivos xerais do presente curso, pois moitos dos obxectivos e contidos están interrelacionados entre si e o traballo específico sobre calquera deles tamén inflúe no nivel de consecución dos demais. No momento no que o/a alumno/a supere cada un dos obxectivos mínimos esixidos para o curso que figure como pendente, poderase considerar superado o curso pendente correspondente.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor/a da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos .

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine si un alumno/a non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno/a deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

A proba consistirá no seguinte:

- Interpretación da obra programada para o trimestre
- Catro estudos dos programados no trimestre (dous a elección do alumno e outros dous elixidos polo profesor/a)
- Lectura a primeira vista dun fragmento musical coas dificultades técnicas apropiadas ao curso actual.
- As escalas e arpejos programados no trimestre

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.
- 30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.
- 5% Amosar unha facilidade de lectura acorde ao nivel na proba de primeira vista.
- 25% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que estea matriculado o alumno/a.

A cualificación da materia será a obtida na proba, e non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

Probas extraordinarias

Esta proba realizarana as/os alumnas/os que non teñan superados os contidos mínimos ao remate das clases ordinarias. O alumno deberá interpretar un número mínimo de 6 estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, as escalas e arpejos indicados na programación así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

- 20% Interpretar a obra de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 20% Amosar a calidade técnica necesaria para a interpretación da obra.
- 30% Amosar a calidade técnica suficiente para a interpretación dos estudos.
- 30% Amosar no conxunto da proba un son, control da afinación, dominio do rexistro agudo, flexibilidade e dinámicas adecuados ao curso no que estea matriculado o alumno/a.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor/a da materia na sesión de avaliación correspondente.

15.5 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza.

Será obrigatorio o uso de material pedagóxico orixinal (traballos, estudos e métodos) por parte do alumnado.

Listado orientador de obras e libros a utilizar no 6º curso do grao profesional:

Recórdase a necesidade de empregar material orixinal de métodos, estudos e obras.

Métodos:

Lip Slurs	B Edward
Flexibility	C. Colin
Método de escalas Vol 2	B. Slokar
Range Songs	D. Vining
12 Fantasías	G. P. Telemann
Etudes varies Vol. 8	J. Naulais
Études Variées Vol. 5	J. Naulais
Sight-Reading Test	ABRSM
Melodious Etudes	M. Bordogni
Probespiel test pieces for trombone	Edition Peters

Obras con acompañamento de piano:

Fantasia Eslava	C. Höhne
Concerto en Eb M	J. Haydn
Concerto en Eb	J. N. Hummel
Concertpiece Opus 11 & 12	V. Brandt
Sonata	P. Hindemith
Sonatina	J. Françaix
Intrada	A. Honegger
Suite en Re	G. F. Händel
Concerto en Eb	J.B.G. Neruda
Cascades	A. Vizzutti
Solus	S. Friedman
Concerto	O. Bohme
Rustiques	E. Bozza
Requiebros (fliscorno e piano)	Antonio Fonet
Pieza de concurso	G. Ballay
Rhapsodie	E. Bozza

Obras:

Sonata	E. Ewazen
Sonata nº5	A. Vivaldi
Cantabile et Caprice	D. Dondeyne
Fantaisie	S. Stojowski
Concertino	L. E. Larsson
Three Miniatures	A. Plog
Concertino	F. David
Concertino	V. Smita
Morceau Symphonique	Gaubert.

Sonatina ..... Serocki
 Concerto ..... G. Grafe
 Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras trombón solo

Carisero Cardo, para servirle ..... E. Diago
 Entrada ..... A. Lewi-Richter
 Elegy for Mippy ..... L. Bernstein
 Are you ready? ..... J. Escribano
 Los ratones ..... R. Oteos

Obras Trombón Baixo:

Concerto in one Movement .....A. Lebedev
 Sonata in F Major ..... G. F. Handel
 Allegro Maestoso ..... J. Koetsier
 Carrillon et Bourdon ..... E. Bigot
 Obras de nivel semellante ás anteriores.

Temporalización:

Primeira avaliación:

- Lip Slurs BRAD EDWARDS
- Flexibility (segunda parte) C. Colin
- Range Songs (Sib-Si-Do) D. Vining
- Études Variées Vol. 5 (9-11) J. Naulais
- Sight-Reading Test (4 estudos) ABRSM
- Estudo dos extracto orquestais: 3º Sinfonía de G. Mahler, Pájaro de fuego de I. Stravinsky. Lohengrin de R. Wagner y Metamorfosis de P. Hindemith.

- Estudo e interpretación dunha obra a escoller entre as do curso.
- Estudo e interpretación dunha obra para trombón solo entre as do curso.

Segunda avaliación:

- 12 Fantasías III G. P. Telemann
- Sight-Reading Test (4 estudos) ABRSM
- Estudo e interpretación da obra Concertino de F. David ou dunha obra de dificultade similar.

Terceira avaliación:

Preparación do programa de recital de fin de curso. O recital constará de polo menos tres obras, estudos ou pezas de diferentes estilos. A duración aproximada do recital será de 30 minutos.

15.6 Adaptación en caso de docencia non presencial

Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 cabe a posibilidade de que nalgún momento do curso a clase teña que ser non presencial si así o ditaminan as autoridades sanitarias e educativas. Neste caso os medios a empregar para o seguimento das clases serán gravacións do alumnado ou ben clases en rede cas plataformas e medios técnicos que permitan as autoridades educativas.

Dadas as características da ensinanza dos instrumentos de vento metal e a experiencia obtida durante o confinamento no terceiro trimestre do curso 19-20, os obxectivos, contidos e criterios de avaliación non variarán respecto á docencia presencial. As audicións en público pasan a ser *on line* co profesor ou gravacións do alumnado. Estas gravacións serán sen cortes si son de un só movemento, ou podendo ter cortes entre os diferentes movementos de ser o caso.

Sí se modifican os criterios de cualificación quedando como segue:

20%- Estudo individual e interpretación correcta das obras programadas

30%- Estudo individual e interpretación correcta dos estudos programados

20%- Actitude e compromiso fronte á materia.

30%- Técnica (posición corporal, control do rexistro agudo, flexibilidade, control da columna de aire, ...)

No caso de que nun trimestre se den clases presenciais e non presenciais, a cualificación será ponderada segundo o número de clases habidas en cada modalidade.

16. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

---

Procederáse á valoración da programación didáctica despois de cada avaliación, tendo en conta as cualificacións e o análise detallado de tódolos obxectivos e contidos incluídos. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento mensual sobre o cumprimento da programación. Ao final de cada curso revisarase a consecución dos obxectivos baseándose no traballo por parte do alumno. Os procedementos de avaliación a utilizar serán os seguintes:

Avaliación diagnóstica inicial: nas primeiras clases farase un control do nivel que trae o alumno do curso anterior.

Avaliación continua ou de progreso: ó longo do curso farase uso das actividades e criterios de avaliación para comprobar a evolución do alumno.

Avaliacións trimestral e final: ó final de cada trimestre e do curso realizarase algunhas das actividades de avaliación previstas na programación para comprobar o nivel acadado polo alumno.

17. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

---

Os integrantes do departamento estarán atentos ao grao de cumprimento das respectivas programacións didácticas, así como da evolución de cada un dos alumnos e alumnas que cursan as materias impartidas. Nas reunións departamentais teranse en conta os indicadores de calidade de ensinanza, que marcarán as seguintes actuacións:

- Grao de cumprimento da programación didáctica
- Nivel de participación e asistencia ás clases
- Relación de resultados cuantitativos obtidos a curto prazo
- Número de actividades postas en marcha
- Valoración positiva por parte do profesor
- Grao de eficacia das actividades deseñadas.

En vistas dos resultados obtidos, cada certo tempo pódense prever actuacións escolares e extraescolares específicas que fomenten a consecución de obxectivos marcados polas programacións. A este efecto pódense ofertar clases de apoio educativo, así como clases de apoio ao estudo que reforcen certos aspectos que demande o alumnado. Despois de cada avaliación trimestral realizaranse estudos de porcentaxes de resultado, sometendo a debate a posibles liñas de actuación, así como a posibilidade de ofrecer métodos de recuperación alternativos. Ao remate do curso realizarase unha memoria final na que se faga unha reflexión profunda sobre o grao de cumprimento da programación, así como as actuacións que foron ou que serán precisas para o futuro para o correcto funcionamento do departamento. Adxuntaranse igualmente as porcentaxes de resultados por materias e a relación de actividades paralelas desenvolvidas.

En canto a autoavaliación do departamento:

- a) Reparto de enquisas entre o alumnado con cuestión coma o seu nivel de satisfacción coa materia e o seu nivel de comprensión da mesma.

b) Estadísticas comparativas dos resultados entre diferentes alumnos, incluíndo distintos anos e profesores.

En base ós resultados destas actividades, implementaranse as medidas correctoras oportunas.

18. ANEXOS

18.1 Probas de acceso 1º de grao profesional

Para a proba de acceso a Grao Profesional o aspirante deberá interpretar 3 obras de diferentes estilos con acompañamento de piano se o precisa, habéndose de executar de memoria unha delas. O interesado terá que levar as partituras orixinais e aportar 3 copias de cada unha para o tribunal. No exame interpretaranse obras elixidas polo aspirante segundo a relación exposta, ou dunha dificultade semellante a estas:

Obras orientativas:

Cantilena	G. F. Handel
Trombonaria	J. Brouquieres
Caprice Medieval	J. Barat
Colneford suite	A. Bullard
Jadis	J. Naulais
Thème de Concours	R. Clérisse
Reverie et Balade	R. Mignon
Romance sentimentale	L. Niverd
Tourne-sol	J. Naulais
Très sympa	J. Naulais

Contidos

Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.

Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.

Control da afinación.

Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado, legato e flexibilidade).

Dominio do rexistro ata o Sol 4.

Execución correcta das indicacións dinámicas e agónicas mostrando conciencia dos conceptos de fraseo e interpretación.

Criterios de avaliación e cualificación

Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (15% da nota).

Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (20% da nota).

Controlar a afinación (20% da nota).

Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado, legato e flexibilidade) (15% da nota).

Demostrar control do rexistro ata o Fa 4 (10% da nota).

Demostrar dominio da memoria interpretando pezas sin partitura (10% da nota)

Respectar as indicacións dinámicas e agónicas mostrando conciencia dos conceptos de fraseo e interpretación (10% da nota).

18.2 Probas de acceso a outros cursos

18.2.1 Acceso a 2º do grao elemental

Para a proba de acceso a 2º de Grao Elemental o aspirante deberá interpretar 3 obras con acompañamento de piano se o precisa, aportando 3 copias de cada unha para o tribunal. Ademais haberá de ler un fragmento musical a primeira vista. . As pezas propostas son as seguintes:

CurtainRaiser (do libro Bravo! Trombone) ..... C. Barrat
 Fanfare (do libro Bravo! Trombone) ..... C. Barrat
 Pour la Promotion ..... W. van Dorsselaer

Contidos

- Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.
- Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.
- Control da afinación.
- Dominio da coordinación e a principal articulación (picado).
- Dominio do rexistro nos seus 3 principais harmónicos (Sib 2, Fa 2 e Sib 3).
- Domino da lectura a primeira vista.
- Execución correcta das indicacións dinámicas e agónicas.

Criterios de avaliación e cualificación

- Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (20% da nota).
- Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (15% da nota).
- Controlar a afinación (15% da nota).
- Dominar a coordinación e a principal articulación (picado) (15% da nota).
- Demostrar control do rexistro nos 3 principais harmónicos (15% da nota).
- Mostrar fluidez na lectura a vista (10% da nota).
- Respectar as indicacións dinámicas e agónicas (10% da nota).

18.2.2 Acceso a 3º do grao elemental.

Para a proba de acceso a 3º de Grao Elemental o aspirante deberá interpretar 3 obras con acompañamento de piano se o precisa, aportando 3 copias de cada unha para o tribunal. Ademais haberá de ler un fragmento musical a primeira vista. As pezas propostas son as seguintes:

- Si J'Étais... Monteverdi ..... S. Lancen
- Sarabande ..... H. Gagnebin
- Le GrandDuc ..... W. van Dorselaer

Contidos

Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.

Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.

Control da afinación.

Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).

Dominio do rexistro ata o Re 4.

Domino da lectura a primeira vista.

Execución correcta das indicacións dinámicas e agónicas.

Criterios de avaliación e cualificación

Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (20% da nota).

Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (15% da nota).

Controlar a afinación (15% da nota).

Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado e legato) (15% da nota).

Demostrar control do rexistro ata o Re 4 (15% da nota).

Mostrar fluidez na lectura a vista (10% da nota).

Respectar as indicacións dinámicas e agónicas (10% da nota).

18.2.3 Acceso a 4º do grao elemental.

Para a proba de acceso a 4º de Grao Elemental o aspirante deberá interpretar 3 obras con acompañamento de piano se o precisa, aportando 3 copias de cada unha para o tribunal. Ademais haberá de ler un fragmento musical a primeira vista. . As pezas propostas son as seguintes:

Aria (Bist du Bei Mir) ..... J.S. Bach
 Deux ans Dejà ..... M. Galieue / J. Naulais
 Introduction et Allegro Marcial ..... W. van Dorsseleer

Contidos

Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.

Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.

Control da afinación.

Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).

Dominio do rexistro ata o Fa 4.

Domino da lectura a primeira vista.

Execución correcta das indicacións dinámicas e agónicas.

Criterios de avaliación e cualificación

Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (20% da nota).

Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (15% da nota).

Controlar a afinación (15% da nota).

Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado e legato) (15% da nota).

Demostrar control do rexistro ata o Fa 4 (15% da nota).

Mostrar fluidez na lectura a vista (10% da nota).

Respectar as indicacións dinámicas e agónicas (10% da nota).

18.2.4 Acceso a 2º do grao profesional.

Para a proba de acceso a 2º Grao Profesional o aspirante deberá interpretar 3 obras de diferentes estilos con acompañamento de piano se o precisa, habéndose de executar de memoria unha delas. O interesado terá que levar as partituras orixinais e aportar 3 copias de cada unha para o tribunal. As pezas propostas son as seguintes:

Sonata nº1	J. E. Galliard
Honor and Arms	G. F. Handel
Concertino Basso	R. Lieb

Contidos

Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.

Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.

Control da afinación.

Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).

Dominio do rexistro ata o Lab 4.

Execución correcta das indicacións dinámicas e agónicas mostrando conciencia dos conceptos de fraseo e interpretación.

Criterios de avaliación e cualificación

Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (15% da nota).

Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (20% da nota).

Controlar a afinación (20% da nota).

Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado, legato e flexibilidade) (15% da nota).

Demostrar control do rexistro ata o Sol4 (10% da nota).

Demostrar dominio da memoria interpretando pezas sin partitura (10% da nota)

Respectar as indicacións dinámicas e agónicas mostrando conciencia dos conceptos de fraseo e interpretación (10% da nota).

18.2.5 Acceso a 3º do grao profesional.

Para a proba de acceso a 3º de Grao Profesional o aspirante deberá interpretar 3 obras de diferentes estilos con acompañamento de piano se o precisa, habéndose de executar de memoria unha delas. O interesado terá que levar as partituras orixinais e aportar 3 copias de cada unha para o tribunal. As pezas propostas son as seguintes:

Sonata nº 4 ou nº 5 ..... J. E. Galliard
 Romance ..... V. Ewald

Sonata ..... G. Jacob

Contidos

Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.

Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.

Control da afinación.

Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).

Dominio do rexistro ata o La 4.

Execución correcta das indicacións dinámicas e agónicas incorporando os conceptos de fraseo e interpretación.

Criterios de avaliación e cualificación

Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (15% da nota).

Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (20% da nota).

Controlar a afinación (20% da nota).

Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado, legato e flexibilidade) (15% da nota).

Demostrar control do rexistro ata o La 4 (10% da nota).

Demostrar dominio da memoria interpretando pezas sin partitura (10% da nota)

Respectar as indicacións dinámicas e agónicas mostrando conciencia dos conceptos de fraseo e interpretación (10% da nota).

18.2.6 Acceso a 4º do grao profesional.

Para a proba de acceso a 4º de Grao Profesional o aspirante deberá interpretar 3 obras de diferentes estilos con acompañamento de piano se o precisa, habéndose de executar de memoria unha delas. O interesado terá que levar as partituras orixinais e aportar 3 copias de cada unha para o tribunal. As pezas propostas son as seguintes:

Sonata nº 2 ou nº 6	J. E. Galliard
Romance	A. Jorgensen
Concertpiece	H. Busser

Contidos

Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.

Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.

Control da afinación.

Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).

Dominio do rexistro ata o Si b 4.

Execución correcta das indicacións dinámicas e agónicas incorporando os conceptos de fraseo e interpretación.

Criterios de avaliación e cualificación

Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (15% da nota).

Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (20% da nota).

Controlar a afinación (20% da nota).

Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado, legato e flexibilidade) (15% da nota).

Demostrar control do rexistro ata o Si 4 (10% da nota).

Demostrar dominio da memoria interpretando pezas sin partitura (10% da nota)

Respectar as indicacións dinámicas e agónicas mostrando conciencia dos conceptos de fraseo e interpretación (10% da nota).

18.2.7 Acceso a 5º do grao profesional.

Para a proba de acceso a 5º de Grao Profesional o aspirante deberá interpretar 3 obras de diferentes estilos con acompañamento de piano se o precisa, habéndose de

executar de memoria unha delas. O interesado terá que levar as partituras orixinais e aportar 3 copias de cada unha para o tribunal. As pezas propostas son as seguintes:

Sonata La m ..... B. Marcello
Romance ..... C. M. Von Weber
Sonatina ..... B. Kelly

Contidos

Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.

Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.

Control da afinación.

Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).

Dominio do rexistro ata o Si 4.

Execución correcta das indicacións dinámicas e agónicas incorporando os conceptos de fraseo e interpretación.

Criterios de avaliación e cualificación

Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (15% da nota).

Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (20% da nota).

Controlar a afinación (20% da nota).

Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado, legato e flexibilidade) (15% da nota).

Demostrar control do rexistro ata o Do 4 (10% da nota).

Demostrar dominio da memoria interpretando pezas sin partitura (10% da nota)

Respectar as indicacións dinámicas e agónicas mostrando conciencia dos conceptos de fraseo e interpretación (10% da nota).

18.2.8 Acceso a 6º do grao profesional.

Para a proba de acceso a 6º de Grao Profesional o aspirante deberá interpretar 3 obras de diferentes estilos con acompañamento de piano se o precisa, habéndose de executar de memoria unha delas. O interesado terá que levar as partituras orixinais e aportar 3 copias de cada unha para o tribunal. As pezas propostas son as seguintes:

Sonata nº 1	A. Vivaldi
Morceau Symphonique	A. Guilmant
Sonata	S. Sulek

Contidos

Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.

Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.

Control da afinación.

Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).

Dominio do rexistro ata o Do 4.

Execución correcta das indicacións dinámicas e agónicas mostrando madurez nos conceptos de fraseo e interpretación.

Criterios de avaliación e cualificación

Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (15% da nota).

Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (20% da nota).

Controlar a afinación (20% da nota).

Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado, legato e flexibilidade) (15% da nota).

Demostrar control do rexistro ata o Do 5 (10% da nota).

Demostrar dominio da memoria interpretando pezas sin partitura (10% da nota)

Respectar as indicacións dinámicas e agóxicas mostrando conciencia dos conceptos de fraseo e interpretación (10% da nota).

18.3 Rúbricas

18.3.1 Rúbricas acceso a 2º, 3º e 4º do grao elemental

	NON O SUFICIENTE (0 a 4,9)	SUFICIENTE (5 a 6,9)	BEN (7 a 8,9)	MOI BEN (9 a 10)	CUALIFICACIÓN PONDERADA
Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (20% da nota).					x 0,20=
Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (15% da nota).					x 0,15=
Controlar a afinación (15% da nota)					x 0,15=
Dominar a coordinación e a principal articulación (picado) (15% da nota).					x 0,15=
Demostrar control do rexistro nos 3 principais harmónicos (15% da nota).					x 0,15=
Mostrar fluidez na lectura a vista (10% da nota).					x 0,10=
Respectar as indicacións dinámicas e agóxicas (10% da nota).					x 0,10=

Observacións: As porcentaxes de cada apartado resultan de aplicar os criterios de cualificación reflectidos na programación de trombón

CUALIFICACIÓN FINAL:

18.3.2 Rúbricas para todos os curso do grao profesional

	NON O SUFICIENTE (0 a 4,9)	SUFICIENTE (5 a 6,9)	BEN (7 a 8,9)	MOI BEN (9 a 10)	CUALIFICACIÓN PONDERADA
Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (15% da nota).					x 0,15=
Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (20% da nota).					x 0,20=
Controlar a afinación (20% da nota)					x 0,20=
Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado legato e flexibilidade (15% da nota).					x 0,15=
Demostrar control do rexistro ata o Do 5 (10% da nota).					x 0,10=
Demostrar dominio da memoria interpretando pezas sin partitura (10% da nota)					x 0,10=
Respectar as indicacións dinámicas e agónicas mostrando conciencia dos conceptos de fraseo e interpretación (10% da nota).					x 0,10=

Observacións: As porcentaxes de cada apartado resultan de aplicar os criterios de cualificación reflectidos na programación de trombón

CUALIFICACIÓN FINAL: _____

18.4 Criterios para a obtención dos premios fin de grao

Segundo a Orde do 10 de marzo de 2009, polo que se regula o procedemento para a obtención de matrícula de honor e premio de fin de grao para as ensinanzas de música

e danza, o premio fin de grao concederáse ao alumnado que cumpra os dous seguintes requisitos:

- Rematar os estudos profesionais de música cunha cualificación media de 8, polo menos, no último curso.
- Superar a proba anual correspondente ao final do curso, que deberá ser de carácter práctico e será valorada por un tribunal constituído para tal fin.

Os criterios valorativos para a obtención do premio fin de grao establecidos pola Comisión de Coordinación Pedagóxica do centro son comúns para todas as especialidades, pódense consultar no centro ou na súa páxina web.

* Notas á Programación:

1. A programación proposta en canto a métodos e obras será complementada cunha serie de exercicios de técnica para reforzar a técnica base. Estarán compostos principalmente por exercicios de posición fixa, de diferentes articulacións, de glissandos e de rexistro grave, extraéndose algúns deles dos métodos de B. Slokar, M. Badía, H. Clark e R. Müller.

Ademais, os concertos establecidos para cada curso non serán inamovibles, podendo ser substituídos por outros de nivel parello se así o estima o profesor.

Tamén poderán interpretarse en probas de acceso obras diferentes ás propostas, sendo válidas sempre que teñan un nivel similar ás estipuladas.

En canto á programación establecida de leccións, a orde destas non terá por qué ser lineal, e tamén poderase cambiar algunha delas por outra se o profesor o cree oportuno.

